

Ikt. sz.: FFB/128-1/2012.

FFB-43/2012. sz. ülés
(FFB-107/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2012. november 27-én, kedden, 8 óra 48 perckor kezdődően,
az Országház Főemelet 37-38. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9235. szám) (Dr. Aradszki András és Dr. Latorcai János (KDNP) képviselők önálló indítványa) (Általános vita)	5
<i>Dr. Aradszki András előterjesztő szóbeli kiegészítője</i>	5
<i>Kérdések, észrevételek a bizottság részéről</i>	6
<i>Dr. Aradszki András előterjesztő válaszai</i>	7
<i>Kovács Pál államtitkár (NFM) szóbeli kiegészítése</i>	8
<i>Dr. Rónaky József (OAH) szóbeli kiegészítője</i>	8
<i>Szavazás az általános vitára alkalmasságról</i>	9
Tájékoztató a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbítási és bővítési kérdéseiről	9
1. blokk: Üzemidő-hosszabbítás (90 perc)	9
<i>Kovács Pál államtitkár (NFM) tájékoztatója</i>	10
<i>Dr. Rónaky József (OAH) előadása</i>	11
<i>Baji Csaba (MVM Zrt.) előadása</i>	13
<i>Hamvas István (Paksi Atomerőmű Zrt.) előadása</i>	15
<i>Dr. Dobi Bálint (VM) prezentációja</i>	18
<i>Perger András (ENERGIAKLUB) előadása</i>	19
<i>Szegfalvi Zsolt (Greenpeace Magyarország) hozzászólása</i>	21
<i>Dr. Nagy Andor alelnök ügyrendi javaslata</i>	22
<i>Szavazás az ügyrendi javaslatról</i>	22
Tájékoztató a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbítási és bővítési kérdéseiről	22
2. blokk Bővítés (90 perc)	22
<i>Kovács Pál államtitkár (NFM) prezentációja</i>	22
<i>Dr. Rónaky József (OAH) előadása</i>	26
<i>Nagy Sándor prezentációja</i>	28
<i>Dr. Dobi Bálint (VM) tájékoztatója</i>	32
<i>Perger András (ENERGIAKLUB) előadása</i>	32
<i>Szegfalvi Zsolt (Greenpeace Magyarország) hozzászólása</i>	34
<i>Bizottsági kérdések, vélemények, hozzászólások</i>	35
<i>Válaszok az elhangzott kérdésekre, észrevételekre</i>	41
Egyebek	48

Napirendi javaslat

8.45 órától - 9.00 óráig :

1. Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9235. szám)
(Dr. Aradszki András és Dr. Latorcai János (KDNP) képviselők önálló indítványa)
(Általános vita)

9.00 órától - 12.00 óráig :

2. Tájékoztató a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbítási és bővítési kérdéseiről
 1. blokk Üzemidő-hosszabbítás (90 perc)
 2. blokk Bővítés (90 perc)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Jávor Benedek** (LMP), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Andor (KDNP), a bizottság alelnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke

Szabó Imre (MSZP), a bizottság alelnöke

Dr. Bácskai János (Fidesz)

Bartos Mónika (Fidesz)

Bodó Imre (Fidesz)

Fejér Andor (Fidesz)

Fülöp István (Fidesz)

Koncz Ferenc (Fidesz)

Schmidt Csaba (Fidesz)

Sebestyén László (Fidesz)

Dr. Aradszki András (KDNP)

Bödecs Barna (Jobbik)

Kepli Lajos (Jobbik)

Dr. Szili Katalin (független)

Helyettesítési megbízást adott

Bányai Gábor (Fidesz) dr. Bácskai Jánosnak (Fidesz)

Bodó Imre (Fidesz) dr. Nagy Andornak (KDNP)

Fülöp István (Fidesz) Sebestyén Lászlónak (Fidesz)

Bödecs Barna (Jobbik) Kepli Lajosnak (Jobbik)

Dr. Oláh Lajos (független) Szabó Imrének (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Kovács Pál államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

Dr. Rónaky József főigazgató (Országos Atomenergia Hivatal)

Baji Csaba vezérigazgató (Magyar Villamos Művek Zrt.)

Hamvas István vezérigazgató (Paksi Atomerőmű Zrt.)

Dr. Dobi Bálint főosztályvezető (Vidékfejlesztési Minisztérium)

Perger András munkatárs (ENERGIAKLUB)

Szegfalvi Zsolt ügyvezető igazgató (Greenpeace Magyarország)

Nagy Sándor vezérigazgató (MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt.)

(Az ülés kezdetének időpontja: 8 óra 48 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

JÁVOR BENEDEK (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Köszöntöm a Fenntartható fejlődés bizottsága tagjait és minden kedves vendégünket. Egy rendkívül izgalmas ülésnek nézünk elébe, hisz Magyarország elkövetkezendő 20-25 évének talán legfontosabb energiapolitikai döntése az, ami ma a napirendünkön szerepel. A paksi atomerőmű jövőbeli sorsával kapcsolatos tájékoztatást fogunk kapni az érintettektől, és ezzel kapcsolatosan véleményt formáló civil szervezetektől. De mielőtt ezekre a napirendi pontokra rátérünk, van más dolgunk is. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes, el tudjuk kezdeni a munkát.

Elsőként azt kérem, hogy az írásban kiküldött napirendről döntsünk. Aki ezt támogatni tudja, az kérem, kézfelemeléssel jelezze. (Szavazás.) Ellene? Tartózkodik? Ez egyhangú. Egyben tájékoztatom a bizottságot, hogy tekintettel a 9 óra 50 perckor a plenáris teremben kezdődő rendkívül rövid szavazásra, háromnegyed 10-kor egy rövid szünetet fogunk tartani, amíg a képviselők szavazni tudnak. Ez körülbelül negyedórát vesz igénybe, és a szavazást követően folytatjuk az ülést.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/9235. szám) (Dr. Aradszki András és Dr. Latorcai János (KDNP) képviselők önálló indítványa) (Általános vita)

Első napirendi pontunk az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló T/9235. számú törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságának a megtárgyalása. Kérem Aradszki András képviselő urat, hogy előterjesztőként a bizottság számára mutassa be a javaslatot.

Dr. Aradszki András előterjesztő szóbeli kiegészítője

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr, a lehetőséget. Tisztelt Bizottság!

Az 1996. évi CXVI. számú törvény módosítására benyújtott javaslatomnak két területe van. Egyrészt pontosítja, illetve adaptálja a 2013. január 1-jén hatályba lépő új önkormányzati törvényről szóló rendelkezéseket, az úgynevezett információs célú társulásokra vonatkozó szabályokkal. A második területe pedig pontosítja azokat az eseteket, amikor a nukleáris biztonsági hatóság határozatának végrehajtása nem függeszthető fel a bírósági, azaz felülvizsgálati eljárásban.

Az első fordulattal azt tudom mondani, ez egy technikai jellegű módosítás, a megváltozott önkormányzati törvényi hatáskörök miatt szükséges az információs célú társulásokra vonatkozó szabályokat pontosítani, illetve átalakítani. Ennek az iránya elsősorban ezt célozza. A következménye az, hogy bizonyos értelemben rögzíti, pontosítja, hogy milyen települések vehetnek részt ezekben az információs társulásokban, és egyszerűsíti az információs társulásokhoz történő csatlakozásnak a szabályait.

A második esetben, ez egy kicsit hosszabb magyarázatot igényelne, jelenleg is a törvény hatályos szövege tartalmaz olyan feltételeket, olyan lehetőséget, hogy bizonyos jogerős, atomenergia hivatal által hozott határozatokat, amennyiben a bíróság előtt felülvizsgálatra kerül, annak a határozatnak a végrehajtását nem lehet felfüggeszteni a bírósági szakaszban. Ezt a részt egészítenénk ki azzal az esettel, amikor az úgynevezett üzemidő meghosszabbítására vonatkozó határozattal szemben benyújtott felülvizsgálati eljárás során nem lehet ennek a határozatnak a végrehajtását felfüggeszteni. Ennek alapvető oka egy ex lex állapot kiküszöbölése. Ugyanis elképzelhető olyan eset is, hogy már működési

engedélye nem lesz az érintett beruházásnak, illetve üzemidőnek, majd a bírósági felülvizsgálat során, amennyiben felfüggeszti a már jogerős, atomenergia hivatal által meghozott határozatot, akkor maga az atomerőmű nem tudna működni legálisan.

Ezt próbálja kiküszöbölni ez az indítvány, úgy gondolom, hogy ennek a társadalmi összhatása kedvező. Nem vonja el a bírói hatáskört, a bíróság továbbra is ezt a jogerős atomenergia hivatali határozatot felülvizsgálhatja teljes terjedelmében, és a lefolytatott eljárás során hozhat bármilyen döntést, amennyiben ez a hivatali határozat jogellenesnek tekinthető a bíróság szempontjából. Mondom, ilyen jellegű intézményrendszere van a hatályos atomenergiáról szóló törvénynek, ennek a kiegészítése viszont nagyobb biztonságot ad az üzemidő-hosszabbítás tárgyában hozott határozat végrehajtására.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy vannak-e kérdések? *(Jelzésre:)* Nagy Andor alelnök úr.

Kérdések, észrevételek a bizottság részéről

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Szeretném megkérdezni, hogy az információs célú társulás micsoda pontosan?

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Ez a tárolónak az kiépítése során az érintett települések tájékoztatására szolgáló egység, az érintett önkormányzatokat meghatározó egység, amely önkormányzatok részére a tárolót építő, kialakító, vagy a tárolóhelyet kutató szervezet tájékoztatást kell hogy adjon az atomenergia-törvényben meghatározott módon és feltételekkel.

ELNÖK: Köszönöm. Nekem is lenne egy kérdésem, átadom erre az időre az elnöklést Nagy Andor alelnök úrnak.

(Az elnöklést dr. Nagy Andor, a bizottság alelnöke veszi át.)

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Átveszem az elnöklést, és megadom a szót Jávor Benedeknek.

JÁVOR BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen. Nekem a bírói felfüggesztés, illetve a bírósági kereset felfüggesztő következményével kapcsolatban lenne kérdésem vagy észrevételem.

Egyrészt nem jogerős határozatokról van szó, tehát amíg van fellebbezés vagy kereset, addig elvben nem emelkedik jogerőre egy ilyen határozat, de csak hogy tisztán lássunk, én értem a célját ennek a módosításnak. Ez egyébként azt is bemutatja, hogy a kormányzati szándék a paksi atomerőművel kapcsolatban milyen jellegű. Egyszerűen arról van szó, hogy a paksi atomerőmű élettartam-hosszabbításával kapcsolatos engedélyezési eljárással iszonyatosan el van késve a kormányzat. Ennek már régen meg kellett volna születni, decemberben lejár a működésre vonatkozó engedély, és ki kéne adni az új engedélyeket. Be van szorulva a kormány, hogy ha ezt megtámadja bármilyen szervezet a bíróságon, és annak felfüggesztő hatálya érvényesül, akkor valóban előállhat az a helyzet, hogy a paksi atomerőműnek nincsen érvényes működési engedélye. Ez egy súlyos engedélyezési anomália. Egész egyszerűen a kormányzat nem készítette kellőképpen elő. Már arra sem volt képes, hogy időben az engedélykiadásra sor kerüljön, figyelembe véve az összes várható és esetleges jogi következményt. Ez egy helyzet, amit mindannyian látunk, a megoldás erre jogalkotási típusú, ahogy azt megszokhattuk, hogy akkor kivonjuk az érintett területet a hatályos jogszabályok alól, és létrehozunk egy olyan speciális jogintézményt, amely kiküszöböli azt,

hogy a jelenleg hatályos jog szerint felmerülő problémák akadályozzák a működést. Megkockáztatom, egyébként érthető a szándék, hogy az erőmű továbbműködése zavartalanul menjen, amennyiben ez egy mindent felülíró, a hatályos jogrendet is felülíró szándék, de azt gondolom, hogy ez eléggé világosan bemutatja azt, hogy mennyire van gondosan előkészítve ez az élettartam-hosszabbítás. Az engedélyezési eljárást, az engedélyezési folyamatot nem tudta megfelelő határidőkkel az illetékes kormányzat végrehajtani.

Én ezt eléggé szomorúnak tartom, köszönöm szépen.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Köszönöm, és akkor visszaadom az elnöklést Jávor Benedeknek.

(Az elnöklést Jávor Benedek, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem Aradszki urat, *(Kepli Lajos jelentkezik.)* igen, bocsánat, Kepli képviselő úr kívánt még hozzászólni. Parancsoljon.

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Aradszki képviselő úrtól szeretném kérdezni, hogy akkor az első rész, ha jól értettem, arról szól, hogy ami kutatás most folyik a nagy aktivitású hulladékok tárolásának megoldására, ezzel a kutatási területtel érintett települések is részesülhessenek a központi nukleáris alpból pénzügyi támogatásban.

ELNÖK: Köszönöm. Egy pillanat, azt gondolom, gyűjtsük össze a kérdéseket, mert még Szabó Imre alelnök úr szeretne még hozzászólni, és akkor egyben tud képviselő úr reagálni az elhangzottakra.

SZABÓ IMRE (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Mindazt, amit elnök úr elmondott, sajnálatosan megerősítve, mert hiszen ezek tényként igazak, késésben vagyunk, van a kormányzat, de vagyunk egészen pontosan, hiszen egy egész ország energiaellátását is befolyásoló kérdéskörrel beszélünk. És hát elsősorban ez az az érv, ami miatt az MSZP-frakció úgy döntött, hogy támogatni fogja a képviselő úrnak az indítványát.

ELNÖK: Köszönöm. Ha más kérdés, észrevétel nincs, akkor Aradszki képviselő úré a szó.

Dr. Aradszki András előterjesztő válaszai

DR. ARADSZKI ANDRÁS (KDNP): Kezdeném a könnyebbel, Kepli Lajos képviselő úr kérdésére a válaszom igen, tehát ezek a települések részesednek ebből az alpból.

A második, megint a könnyebb, Szabó képviselő úr észrevételére: köszönjük a támogatást.

Jávor Benedek képviselő úrnak és elnök úrnak a mondandóját azért engedje meg, hogy kommentáljam úgy, hogy ön megint a tényeket egy kicsit szabadon kezelve von le politikai következtetéseket. A közigazgatási határozat, függetlenül a bírósági felülvizsgálat lehetőségétől, a hatályos magyar jog szerint jogerős és végrehajtható. Ekkor szokott lenni, amikor a bírósági felülvizsgálati eljárás elindul, az arra érintett fél szokta kérni, kérheti a bíróság előtt a jogerős és végrehajtható határozat végrehajtásának a felfüggesztését.

Két esetben a törvény már korábban is rendelkezett ilyen felfüggesztési tilalmakról, most ez kiegészül egy harmadik ilyen tilalommal, ez is mutatja, hogy ez nem idegen a magyar jogrendtől. Más jogágakban is van olyan szabály, amely ezt a végrehajtás felfüggesztését tiltja a bíróságok számára. Ez nem idegen, mondom, a magyar jogrendtől.

Következő kérdés, ami a politikai következtetést érinti. Az első blokk esetében a nukleáris biztonsági engedélyezési eljárás már egy éve folyik. Ez azt jelenti, hogy 2012 decemberére ez az engedély vélhetően meglesz, tehát etekintetben a kormányzat és az előkészítő szervezetek nincsenek késésben. Az indítványomnak az a része fontos, hogy az előre tervezett munkálatokat el lehessen kezdeni, meglegyen a nukleáris biztonsági határozat alkalmazhatósága, és ezt a jogerős határozaton alapuló alkalmazhatóságot a bíróság ne függessze fel ennek a végrehajthatóságát. Mint mondtam, egyébként hogyha a bírósági eljárás során ezen határozattal szemben komoly jogi aggályok vetődnek föl, akkor a bíróság hatályon kívül helyezi ezt a határozatot, a hatályon kívül helyezéssel természetesen megszűnik annak a végrehajthatósága is. Én igyekeztem elmondani, remélem, elég pontosan, hogy mi a jogi helyzet, és mi miből következik, remélem, megnyugtató a válaszom elnök úr számára is.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen képviselő úrnak. Én más kérdést, észrevételt nem látok, úgyhogy a kormányt kérdezem, hogy az előterjesztéssel kapcsolatban a kormány álláspontját ismertesse a bizottsággal.

Kovács Pál államtitkár (NFM) szóbeli kiegészítése

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Egyrészt a törvényjavaslat első része a 2013. január 1-jén hatályba lépő helyi önkormányzatról szóló törvény miatti szabályokkal való harmóniának, összhangnak a megteremtésére irányul, ami az információs célú társulásokra vonatkozó szabályokat megállapítja.

Másrészt szeretnék csatlakozni képviselő úrhoz, Aradszki képviselő úr mondandójához abban, hogy igen, egy évvel ezelőtt kezdődött meg az üzemeltartam-hosszabbítással kapcsolatos előkészületek és az engedélyezésnek a folyamata. A kormány szándéka, azt hiszem, hogy attól az időpillanattól kezdve nyilvánvaló volt.

Ami a késést illeti, itt megkérném Rónaky urat, az OAH-nak a főigazgatóját, hogy tájékoztassa a tisztelt bizottságot arról, hogy milyen engedélyezési határidők vannak, és ezeket az engedélyezési határidőket az elmúlt egy évben milyen engedélyezési lépésekkel töltötték el. Tehát az, hogy a felkészülés nem alapos és késésben lenne az engedélyezési folyamata, erre megkérném dr. Rónaky József urat, hogy ha elnök úr megadná a szót a részére, hogy erről adjon tájékoztatást.

ELNÖK: Természetesen, köszönöm szépen, és megadom a szót főigazgató úrnak.

Dr. Rónaky József (OAH) szóbeli kiegészítője

DR. RÓNAKY JÓZSEF (Országos Atomenergia Hivatal): Köszönöm szépen, a következő napirendi pontban amúgy is erről fogok tájékoztatást adni. Most röviden csak annyit mondanék el, hogy 2000-ben döntött a Paksi Atomerőmű Zrt. közgyűlése arról, hogy az üzemidő-hosszabbítást elindítja. Ekkor természetesen a megfelelő tájékoztatást megadta a kormány szervezete részére is, akkor kezdte el a hivatal az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos nemzetközi tapasztalatgyűjtést, és az engedélyezési eljárás előkészítéséhez szükséges lépéseket.

Ez az üzemidő-hosszabbítás bonyolult engedélyezési folyamat, majd elmondom a következő napirendi pontban, most csak arra szeretnék kitérni, hogy a nukleáris biztonsági engedélyezési eljárás két lépésben történt. Először egy üzemidő-hosszabbítási programot kellett készítenie az erőműnek, és ezt a programot benyújtotta az Országos Atomenergia Hivatalnak 2009-ben. 2010-ben a programról a Hivatal véleményt mondott, pozitív véleményt, ami azt jelenti, hogy amennyiben a programot végrehajtják, akkor az

engedélyezésnek érdemi akadályja nem lesz. Határidőre, egy évvel a tervezett üzemidő lejárta előtt a Paksi Atomerőmű Zrt., ahogy azt a jogszabályi követelmény elő is írja, beadta az üzemidő-hosszabbítási nukleáris biztonsági engedélykérelmet, azon jelenleg is dolgozunk, és december 31-ig a kérelmet el fogjuk bírálni.

Röviden ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Államtitkár úr, kíván-e még hozzáfűzni valamit?

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Még egyetlen hozzáfűznivalóm van. A kormány a maga részéről végrehajtotta azt a parlamenti határozatot, ami 2005-ben született, a 85/2005. (XI. 23.) számú országgyűlési határozatot, amely felhatalmazást adott a kormány részére arra, hogy az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos tevékenységeket megtegye. Csak annyit fűznék hozzá, hogy tárcaálláspontot tudok ismertetni, és a tárca a maga részéről a javaslatot támogatja.

Szavazás az általános vitára alkalmasságról

ELNÖK: Köszönöm szépen, tehát a tárca az előterjesztést támogatja. Kérdezem képviselőtársaimat, ki az, aki az általános vitára alkalmasságot támogatja? (*Szavazás.*) Nem támogatja? (*Szavazás.*) Tartózkodik? (*Szavazás.*) A bizottság tehát támogatja a javaslatot. Tekintve, hogy maga az előterjesztő a bizottságunk tagja, kérdezem az általános vitára alkalmasságot megszavazó frakciókat, hogy kívánnak-e ezen túlmenően előadót állítani a plenáris vitában. (*Nincs jelentkező.*) Nem, akkor Aradszki képviselő úr mint előterjesztő fogja képviselni a bizottságban kialakult többségi álláspontot.

Köszönöm szépen, akkor ezt a napirendi pontot lezárom.

Tájékoztató a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbítási és bővítési kérdéseiről

1. blokk: Üzemidő-hosszabbítás (90 perc)

Továbblépünk a második napirendi pontunkra, amely két nagy blokkból fog állni, ahogy azt írásban jeleztük a bizottság tagjainak. Az első blokkban a paksi üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos kérdésekről kérünk és kapunk tájékoztatást az érintettektől, elsősorban a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és az Országos Atomenergia Hivatal, továbbá a Magyar Villamos Művek, a Paksi Atomerőmű Zrt., a Vidékfejlesztési Minisztérium, a Greenpeace Magyarország, az Energia Klub képviselői részéről. Ezt a bizottsági tagok hozzászólásai és kérdései fogják követni. Erre egy maximum másfél órás időkeretet terveztünk be, tehát azt szeretném kérni, hogy a felszólalók 7-10 perces időkerettel számolva tájékoztassák a bizottságot, és 9 óra 40 perckor pedig a szavazások idejére egy rövid, negyedórás szünetet fogunk elrendelni, ezt követően folytatjuk majd az ülésünket.

Az első blokkot fogja követni a második blokk, ez a paksi telephelyen létesítendő új, esetleges atomerőművi blokkok megépítésével kapcsolatos, tehát a paksi bővítéssel kapcsolatos kérdések megvitatását fogja tartalmazni, ugyancsak terveink szerint egy maximum másfél órás időkeretben, hasonló időbeosztásban, tehát ilyen 7-10 perces felszólalásokkal az előterjesztők részéről, és hát remélhetőleg a képviselők részéről is az időkeret figyelembevételével megfogalmazott hozzászólásokkal. (*Kepli Lajos jelentkezik.*) Úgyhogy ez lenne a mai ülés terve, ehhez Kepli képviselő úrnak van, úgy látom, hozzáfűznivalója. Parancsolj.

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen, csak egy technikai jellegű. Sajnos nagyon szerencsétlen a plenáris üléssel való egybeesése ennek az ülésnek, ugyanis a szavazások után, 10 óra körül megkezdődik egy, a bizottságot magát nagyon is érintő törvénycsomag tárgyalása a plenáris ülésen, az energetikai törvénycsomag. Majd rögtön utána Aradszki képviselő úr indítványának az általános vitája, így én, legalább is a magam nevében jelzem,

hogy a szavazások utáni részén az ülésnek sajnos emiatt nem tudok részt venni, pedig nagyon szerettem volna itt is kérdezni és véleményemet elmondani, de ez sajnos így nem lehetséges.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amint azt mindannyian tudjuk, ezt az ülést már egyszer elhalasztottuk a parlament napirendjének a fejréállása miatt. A mai ülésnap a képviselő úr által is ismertetett napirendje pedig tegnap délelőtt állt össze a Házbizottságon. A parlament működésmódjáért én nem tudok felelősséget vállalni, tehát azért, hogy a napirend nem egész 24 órával az ülés kezdete előtt teljesen átírásra került. Ez egy nagyon sajnálatos dolog, és én is őszintén szomorú vagyok, hogy ezzel párhuzamosan valóban fontos és minket érintő napirendek szerepelnek a plenáris ülésen, de azt gondolom, hogy államtitkár úr, főigazgató úr, igazgató urak, számos fontos vendégünk van, ma nem tehattük meg, hogy újabb módosítást eszközölünk a programon, tehát szorult helyzetben vagyunk. Én azt kérem a bizottság tagjaitól, hogy ennek ellenére a mai ülést a téma komolyságának megfelelően folytassuk le.

És akkor én az első blokkban meg is adnám a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részéről Kovács Pál államtitkár úrnak a szót, hogy tájékoztassa a bizottságot a paksi üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos kormányzati tervekről és a helyzet állásáról. Parancsoljon, államtitkár úr.

Kovács Pál államtitkár (NFM) tájékoztatója

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): *(Kivetítőt használ tájékoztatója megtartásához)* Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

Hálásak vagyunk azért, hogy ezen a mai napon, ezen a vitanapon ismertethetjük ezt a kormány és az üzemidő-hosszabbításban érdekelt érintett szervezeteknek a véleményeit, álláspontját.

Ahogy azt a nemzeti energiastratégia is megfogalmazza, az ország energiaellátásának, biztonságának a biztosítása céljából rendkívül fontos portfólióelem az úgynevezett atom-szén-zöld forgatókönyvben az atomenergia megléte és hosszabb távon az energiamixben való részvétele. Magyarországnak az energiamixben ez a potenciálja egy rendkívül erős portfólióelem, amely nemcsak az ellátás biztonságának a szavatolásához járul hozzá, de egy olyan megbízható eleme, amely elősegíti a diverz energiaellátást, időjárási viszonyoktól függetlenül ellátja azt a szerepét, amit a hazai energiarendszerben az energiaellátás terén tennie kell, és mindemellett még egy rendkívül gazdaságos portfólióeleme is a hazai villamosenergia-termelésnek, ami árszabályozó szerep napjainkban, és rendkívül fontos szerepet játszik abban, hogy a fogyasztók érdekeit a hazai energiapiacra a legmesszebbmenően szabályozáson keresztül tudjuk biztosítani.

A paksi atomerőmű üzemeltetési engedélye blokkonként változó módon, de 30 évre érvényes. Amikor a 20 éves üzemélettartam hosszabbításáról döntünk, akkor gyakorlatilag az 1-4 blokk esetében az üzemidő-hosszabbítással 2032-2037-ig a ma működő blokkok élettartama biztonságosan, műszaki szempontból teljesen megalapozottan folytatható.

Ahogy az ebből a fólíából is látszik, a különböző blokkoknak az üzemi élettartama 2012. december, '14. augusztusban, '16. augusztusban és '17 augusztusában jár le.

Megalapozó jogszabályi háttér egyrészt a 85/2005-ös országgyűlési határozat, amely a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolójának létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez szükséges előzetes elvi hozzájárulásról, illetve a paksi atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról szól. Ezt a magyar Országgyűlés 2005. november 21-én 96,6 százalékos szavazati aránnyal tudomásul vette, és ez alapján kezdődhetett meg az üzemidő-hosszabbításra történő felkészülés.

A másik jogszabályi alap az országgyűlés másik határozata, amit tavalyi évben 2011. október 14-én hozott a nemzeti energiastratégiával kapcsolatban, amely megállapítja, hogy a

hazai energiaellátás hosszú távú fenntarthatóságának biztonságát és gazdasági versenyképességét biztosítja az atomenergia, és az energiasztratégia itt is kimondja, hogy az üzemidő-hosszabbítással számol. Tehát amint az előző napirendi pontnál mondtam, a kormány végrehajtja azt a két határozatot, amit a parlament, az Országgyűlés a korábbiakban hozott.

Ezekre alapozva az országgyűlési határozatokat az atomenergiáról szóló törvény állapítja meg azokat a részletes szabályokat, ami a nukleáris létesítmény telepítéséhez, létesítéséhez, további üzemviteléhez, bővítéséhez, üzembe helyezéséhez és az üzemidőn túli üzemeltetéséhez szükséges, tehát minden egyes tevékenységhez engedély szükséges. Ezeket az engedélyeket az engedélyes, a paksi atomerőmű mint kérelmező nyújtja be az Országos Atomenergia Hivatal részére, aki az eljáró hatóság, és ennek a működésnek a jogszabályi kereteit biztosítja a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium.

A jogszabályi háttérrel kapcsolatban el kell hogy mondjam, hogy rendszeres, tehát Magyarország folyamatosan követte a nemzetközi előírások változásait, azt a tudást, amely a nemzetközi tapasztalatok kapcsán keletkezett, illetve a kutatásfejlesztés eredményeként keletkezett. Ezt folyamatosan beépítette a hazai jogrendszerbe, a hazai követelményrendszerbe, és ez a követelményrendszer teljes mértékben összhangban van a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség előírásaival.

Ezt a jogszabályi háttérrel rendszeresen felülvizsgáljuk, és azt kell hogy mondjam, hogy a magyar jogszabályi háttér gyakorlatilag a világ élvonalában található, mivel applikálja mindazt a tudást, ami tőlünk keletre vagy tőlünk nyugatra legjobb gyakorlatként beépülhetett.

Tehát a jogszabályi háttérbe beépítettük a rendszeres felülvizsgálatok kapcsán a tudomány és a technika fejlődését, a nemzetközi tapasztalatokat, és így nyílt lehetőség, így nyílt lehetőség az atomerőmű folyamatos korszerűsítésére, a nukleáris biztonság szintjének nemzetközi szintekhez és nemzetközi követelményekhez, nemzetközi elvárásokhoz való igazítására. És így kerülhetett sor arra a lehetőségre, hogy az üzemidő-hosszabbításnak műszaki szempontból is tere lehessen.

A nukleáris létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről a 118/2011-es kormányrendelet rendelkezik, ami számunkra megadja a részletes kereteket. Ahhoz, hogy az üzemidő-hosszabbításban további lépéseket lehessen tenni, ennek az atomtörvény és a 118-as kormányrendelet felülvizsgálatára volt szükség, amelyet a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 2010-2011-ben egy kétéves folyamatot követően végrehajtott a maga részéről, és az Országos Atomenergia Hivatallal felülvizsgálva, az jelen pillanatban az aktuális nemzetközi elvárásokhoz, nemzetközi követelményekhez igazított, úgyhogy a szabályozás korszerűsítésére nemcsak a nemzetközi elvárások miatt, de az élettartam-hosszabbítás szükségessége miatt is figyelmet kellett fordítani.

A nukleáris biztonság szintjének a fenntartásával kapcsolatban és a nukleáris biztonsági szabályzatok kötetének a tartalmával kapcsolatban én tisztelettel kérném elnök urat, hogy a szót itt átadnám dr. Rónaky József főigazgató úrnak, aki ennek a részleteit ismertetné.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak az összefoglalót, és akkor megadom a szót Rónaky főigazgató úrnak, hogy az Országos Atomenergia Hivatal részéről tájékoztatást nyújtson.

Dr. Rónaky József (OAH) előadása

DR. RÓNÁKY JÓZSEF (Országos Atomenergia Hivatal): *(Kivetítőt használ tájékoztatójához.)* Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

Én négy pontban szeretném ismertetni a tervezett üzemidő lejártát követő üzemeltetés engedélyezését. Először a főbb engedélyezési lépéseket, a szabályozás előkészítését, tehát az engedélyezés folyamatát, az eljárás fontosabb lépéseit. Részletesebb tájékoztatást adnék a jelenlegi helyzetről, és hogy milyen további teendői lesznek a hivatalnak az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatban.

Tehát mint az előbb már említettem, egy bonyolult engedélyezési folyamat vezet egy nukleáris létesítmény esetén minden komolyabb változáshoz, lépéshez. Az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatban meg kell említenem, hogy nem volt a paksi atomerőműnek környezetvédelmi engedélye, mert létesítése és engedélyezése idején ilyen engedély még nem létezett, nem volt meg a környezetvédelmi felülvizsgálat. Ezért az erőmű akkori vezetése egyetértésben a környezetvédelmi hatósággal, elhatározta, hogy teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatot, vizsgálatot végez, és egy teljes körű környezetvédelmi engedélyezést folytat le. Ez megtörtént, a környezetvédelmi engedélyezést vízjogi engedélyezés követte, és ezt követhette a nukleáris biztonsági engedélyezés, aminek a végén a Magyar Energia Hivatalnak is ki kell adnia egy termelésiműködésiengedély-módosítást.

Az előzményekről szeretném elmondani, hogy az üzemeltetési engedélyt 1982 decemberében kapta meg a paksi atomerőmű az akkori nukleáris biztonságért felelős, nem is hatóság volt abban az időben, erre egy bizottságot hozott létre a kormány, indítási bizottságot, az adta ki az engedélyt. A paksi atomerőmű közgyűlése 2000-ben döntött, hogy elindítja az üzemidő-hosszabbítási folyamatot. 2000-tól 2004-ig előkészítettük a hivatalban az üzemeltetésnek egyrészt az engedélyezési folyamatára vonatkozó javaslatunkat, másrészt pedig a nemzetközi tapasztalatok alapján az üzemidő-hosszabbítás nukleáris biztonsági feltételeit határoztuk meg, és a feltételeket az államtitkár úr által említett nukleáris biztonsági szabályzatok módosításával jogszabályi szintre emeltük.

Kétlépéses lett az üzemidő-hosszabbítás nukleáris biztonsági engedélyezési folyamata. Az első lépésben az üzembehelyezési programot kellett kidolgoznia a paksi atomerőműnek, ezt 2004-ben kezdte el. 2008-ban beadta az üzemidő-hosszabbítási programot a hatóságnak, azt mi igen alapos vizsgálatnak vetettük alá, és véleményt mondtunk, döntöttünk az üzembehelyezési programról, az előzőekben, nem akarom ismételni magam, az volt a véleményünk, hogy a nukleáris biztonsági szempontból az üzemidő-hosszabbításnak elvi akadálya nincs, és a program végrehajtása esetén az üzemidő-hosszabbítás nukleáris biztonsága garantálható.

Ezek után 2010 végén megkaptuk az engedélyestől, a Paksi Atomerőmű Zrt.-től az üzembehelyezési engedélykérelmet, ez egy elég testes, vaskos, sok ezer oldalas dokumentum, aminek a feldolgozását azonnal megkezdtük, és jelenleg is ezen dolgozunk. Ennek az értékelésnek a komplexitása miatt először elkészítettünk egy munkatervet, és azt véglegesítettük, majd az ügyfeleinket értesítettük az eljárás megindításáról hirdetemény útján, ahogy ezt a jogszabályok előírják. Több mint 800 ügyfelünk van. Felszólítottuk az engedélyest február 5-én hiánypótlásra, itt igen nagy, terjedelmes lista volt, amivel kértük, hogy egészítse ki az engedélyezési dokumentumot. Az utolsó hiánypótlás szeptember 15-én megérkezett. Közben folyt a szakhatósági eljárás, a környezetvédelmi hatóság szakhatóságként működött közre a folyamatban. 11 témában a kérelmezőt, az engedélyest és szakértőjét meghallgattuk, alapos konzultáció során, hogy tisztázzuk a tényállást. Közben az Energia Klub tájékoztatást kért az eljárásról, ezt megadtuk, és a nukleáris biztonsági engedélyezési eljárás során új elem a korábbi, ez egy új jogszabályi követelmény, hogy közmeghallgatást kell tartani az érintett körzet lakossága számára. Ez a közmeghallgatás sikeresen megtörtént októberben.

Jelenleg november 15-én, az eredeti bizottsági időpontra készültünk, a 124. napnál tartunk most már, 10 nappal előrébb. Néhány berendezéscsoportnál még végzi az engedélyes a környezeti minősítéseket. Itt környezeti alatt azt kell érteni, hogy az erőműben fellépő belső hatásokkal szembeni ellenállóképességgel kapcsolatos minősítéseket, néhány építmény esetén

még megerősítési munkák zajlanak, és a nukleáris biztonsági szabályzatok tételes előírásainak teljesülését értékeljük. Decemberben megítélésünk szerint sikeresen lezárulhat az eljárás, azt szeretném megjegyezni, megelőzendő más kérdéseket, hogy a fukusimai atomerőmű balesete kapcsán elhatározott és végrehajtott célzott biztonsági felülvizsgálat eredményeként születő és született intézkedések végrehajtása nem része ennek az eljárásnak, azt a normál nukleáris biztonsági hatósági felügyelet keretében végezzük.

Természetesen az első blokk üzemidő-hosszabbítási engedélyének megadásával nem zárul le a folyamat. Egyrészt most még be kell fejeznünk az értékelő tevékenységet, aminek már a vége felé járunk, ellenőrizzük az utolsó feltételek teljesülését a helyszínen. Írásba foglaljuk a hatósági döntést, a közzétételéhez szükséges tevékenységeket is elvégezzük, és ezek után az új jogszabályi feltételeknek megfelelően hirdetmény útján tesszük közzé a határozatot, és itt kell megjegyezni, hogy a tájékoztatással kapcsolatos magyar–osztrák kétoldalú kormányközi egyezménynek megfelelő tájékoztatási folyamatot is az üzemidő-hosszabbítás 1-es blokki vonatkozásában le kívánjuk zárni. December 5-én lesz a magyar–osztrák vegyesbizottság ülése, ahol a hosszú folyamatot az osztrák fél kérésére még a környezetvédelmi eljárás kapcsán megindult kölcsönös tájékoztatási folyamatot az 1-es blokk vonatkozásában le kívánjuk zárni.

Ezek után természetesen az összegyűjtött tapasztalatokat feldolgozzuk, és a további három blokk engedélyezési folyamatában hasznosítani kívánjuk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen főigazgató úrnak a tájékoztatást, és akkor egyrészt tisztelettel köszöntöm Baji Csaba vezérigazgató urat a Magyar Villamos Művek Zrt. részéről, és megkérem, hogy nyújtson tájékoztatást a bizottság számára.

Baji Csaba (MVM Zrt.) előadása

BAJI CSABA (Magyar Villamos Művek Zrt.): *(Kivetítő segítségével tartja meg tájékoztatóját.)* Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlési Képviselők! Tisztelt Jelenlévők!

A Magyar Villamos Művek nevében egy rövid tájékoztatást szeretnék adni az MVM helyzetéről, a nukleáris technológia aktuális alkalmazásáról és a világban tapasztalható helyzetről.

Első körben szeretnék egy rövid tájékoztatást adni arról, hogy a paksi atomerőmű I-es bővítésének folyamata felgyorsult. 2009-ben az akkori összetételű országgyűlés több mint 90 százalékos támogatásával előzetes elvi hozzájárulását adta a paksi atomerőmű telephelyén létesítendő új atomerőművi blokkok előkészítésére. 2011 októberében a nemzeti energiastratégia előirányozta az új atomerőművi blokkok létesítését. Idén júniusban a paksi atomerőmű tervezett bővítésével kapcsolatos stratégiai kérdések megvizsgálásra kerültek, a miniszterelnök úr vezetésével létrehozásra került a nukleáris energia kormánybizottság, és a nemzeti energiastratégiaának megfelelően eredményesen kívánunk hozzájárulni a nemzetgazdasági célok eléréséhez. Úgy érezzük, hogy az MVM-csoport biztosítja Magyarországon a hazai gazdaság és a lakosság folyamatos, biztonságos energiaellátását.

A bővítés folyamatáról szeretnék még egy rövid slide-ot bemutatni, amelyet a későbbiek folyamán még részletesebben be fogunk mutatni. Ahogy említettem, az országgyűlés elvi hozzájárulását adta a tervhez. Ez az előzetes hozzájárulás 2009. március 30-án történt, 330 igen, 6 nem szavazattal és 10 tartózkodás mellett az MVM létrehozta a Lévai-projektet, a tervezett bővítés előkészítésére, a fejlesztés előkészítéséhez szükséges háttér munka elvégzésére, és létrehoztuk idén júliusban az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt.-t, amely a projekt előkészítő munkáit végzi. Ez összhangban van a Magyar Országgyűlés által elfogadott nemzeti energiastratégiával, amelyet az országgyűlés 2011. október 30-án fogadott el.

Melyek azok a főbb alapok, amelyek alapján hosszú távon tudunk gondolkozni a paksi atomerőműben? Elsősorban az eddigi tapasztalások. Az eddigi tapasztalások azok, hogy elődeink, az előző generáció egy jó döntést hozott azzal, hogy Pakson atomerőművet épített föl, hiszen 30 éve biztonságosan működik, hosszú távon ellátási biztonságot biztosít a hazai energiaszektor részére, legolcsóbb termelő. Mi úgy érezzük, hogy ez az az alap, amelyre egy fenntartható fejlődést építeni lehet, ez az az alap, amely hosszú távon biztosíthatja a lakosság biztonságos és megfelelő áron történő energiaellátását, és stabil alapja lehet a gazdasági fejlődésünknek is.

Fontos, ha az atomerőművekről vagy nukleáris létesítményekről beszélünk, hogy folyamatosan kontroll alatt tartottak ezek a létesítmények. Mint ahogy önök is tudják, Fukusima után az európai nukleáris biztonsági hatóságok csoportja elrendelte az úgynevezett stressztesztet, magyarrá lefordítva a célzott biztonsági felülvizsgálatot, és ezzel kapcsolatosan ennek a vizsgálatnak aláesett a paksi atomerőmű is, és az egyik legjobban megfelelt erőmű, amelynek az intézkedései alaposak, és megfelelőnek, példaértékűnek minősítették a nemzetközi szervezetek. Tehát megnyugtató és biztató, példamutató a paksi atomerőmű helyzete.

Miért fontos az, hogy ha az atomerőművel kapcsolatosan, nukleáris technológiával kapcsolatosan a környezetvédelem szóba kerülhet? Erről szól a következő slide-unk, nemcsak mint az MVM-csoport vezetője, hanem mint magánember is, szívesen tárom a bizottság elé ezeket a tényeket.

Az atomerőmű évente kétmillió ember oxigénszükségletét takarítja meg azáltal, hogy nem bocsát ki széndioxidot, mert az egyéb hagyományos erőművekkel összehasonlítva ez a legkevésbé környezetterhelő. Tudni érdemes, hogy a paksi atomerőmű által megtakarított oxigén megegyezik a magyar erdők évi oxigéntermelésével.

A paksi atomerőmű termelése a legalacsonyabb emissziójú technológia, mentes a por, pernye, kén-dioxid, nitrogén-oxid és szén-dioxid kibocsátásától. A szén-dioxid-kvótarendszer költségei nem érintik, az országnak exportálható kvótát takarít meg, biztonságos, megfizethető villamosenergia-ellátás évtizedekre, az üzemanyag könnyen készletezhető, két évre elengedő mennyiség egy szobában elfér, és így nem árérzékeny. Az energiaszektor a gazdaság motorja, a tiszta, kedvező árú villamos energia a vállalkozások költségeit is csökkenti, tervezhetővé teszi.

Az atomerőmű növeli az energetikai diverzifikációt, csökkenti az ország gázfüggőségét, és jelentősen növeli ezáltal az ellátásbiztonságot.

Gondolkoznunk kell azon, hogy ezek a kedvező hatások a későbbiek folyamán hogyan érvényesíthetőek, biztosak vagyunk benne, hogy a jövő generáció iránt érzett felelősségből, ha döntéseket kívánunk hozni, akkor komolyan kell vennünk az atomerőmű bővítésének a lehetőségét. Ezzel kapcsolatosan az előkészítő munkákat az MVM-csoport folytatja. 5 olyan atomerőműblokkot szeretnék itt bemutatni, amelyek potenciálisan szóba jöhetnek az atomerőmű bővítésénél. Ezek részben francia, francia–német együttműködések, dél-koreaiak, amerikaiak, illetve orosz technológián alapulnak. Mindegyik blokk a hazai biztonsági követelményeknek megfelel, hiszen elsődleges prioritási szempont az, hogy biztonságosan működő atomerőműblokkokat szeretnék továbbra is Pakson üzemeltetni. A későbbiek folyamán egy tender keretében kerül kiválasztásra az, hogy melyik felel meg összességében a legjobban a magyar igényeknek.

Nézzünk egy villamosenergia-termelési kitekintést! Ez az ábra a Nemzetközi Energiaügynökség adattárából való, amely szerint 2010-hez viszonyítva 2035-re a világ villamosenergia-termelése közel 71 százalékkal bővül, és amint látjuk az arányokat, ezen belül a nukleáris technológia aránya nem fog változni. Ez azt jelenti, hogy a nukleáris technológiának a növekedési aránya várhatóan körülbelül 60 százalékos lesz. Tehát új atomerőművi blokkok építését fogják, illetve jelenleg is végzik a világban.

Ez az ábra azt is mutatja, hogy a fosszilis energiák közül a szén felhasználása fog csökkenni, és teret fog nyerni a biomassza és egyéb megújuló energialehetőségek. Ez feladatot szab az MVM-csoport számára is, mint ahogy önök által is ismert, az MVM-csoport egy energiamixet szeretne összeállítani, amelyben mind a megújuló, mind a biomassza, mind a nukleáris technológia szerepel. Szeretnénk úgy energiamixet összeállítani, hogy megfizethető árú legyen az általunk termelt villamos energia. Elérhetően és hosszabb távon is biztosítsa Magyarországnak a fejlődését.

A következő ábra az atomenergia világszerte címet viseli. Látni kell, hogy ma 437 működőképes reaktor van a világban, ebből 132 darab az EU 27 országában, és több mint 371 ezer beépített kapacitással rendelkezik ez a működőképes reaktorállomány.

2035-ig a világ villamosenergia-termelése, mint ahogy az előbbi ábrán mutattam, 71 százalékkal nő, ezen belül közel 60 százalék lesz a nukleáristermelés-bővülés, 64 épülő reaktor van jelenleg a világban, ebből 4 az EU országaiban, és közel 40 ország tervezi első nukleáris blokkjának létesítését.

És a következő és utolsó ábra egy általános kitekintés volt a nukleáris technológiáról, és forrása a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség, mutatja azt, hogy a világban hány helyen és hány darab új atomerőművi blokkot terveznek építeni.

Összességében elmondható az, hogy a nukleáris technológia teret nyert és kapott a világban, hosszú távon számítani kell rá a gazdaságilag fejlődő régiókban, jelentősen bővülő reaktorszámokkal számolhatunk, biztonságosan és tervezhető módon termeli a villamos energiát. Mi úgy érezzük, hogy az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos kérdéskörök jelentős részben már rendezettek. Mi már a hangsúlyt lassan az új blokkok építésére helyeznénk.

Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen vezérigazgató úrnak a tájékoztatást, és akkor jelzem a bizottságnak, hogy most megtartjuk azt a körülbelül negyedórás szünetet, ami a szavazásokhoz szükséges, úgyhogy képviselőtársainknak akkor jó szavazást kívánok, a vendégeinktől kicsi türelmet kérek, elnézést, de így alakult a tegnapi nap során a napirend, úgyhogy muszáj ezt a rövid szünetet megtartani.

(Tárgyalási szünet: 9.37-10.02 óráig)

Ismét jó napot kívánok, tisztelettel köszöntök mindenkit, a szavazások lementek, úgyhogy tudjuk folytatni a bizottsági ülést. Köszönöm a vendégeinknek a türelmet, és akkor a következő tájékoztatást a Paksi Atomerőmű Zrt. részéről Hamvas István vezérigazgató úr fogja megtartani. Hamvas úr, parancsoljon, öné a szó.

Hamvas István (Paksi Atomerőmű Zrt.) előadása

HAMVAS ISTVÁN (Paksi Atomerőmű Zrt.): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! *(Kivetítő segítségével tartja prezentációját.)*

Én kiegészítve az előttem szólók mondását, Rónaky úrra és Baji úrra gondolva, szeretném alátámasztani azokat a döntéseket érvekkel, amelyek a paksi atomerőmű üzemidejének meghosszabbításáról szölettek.

Ezt szeretném úgy tenni, hogy elsőként általában az energiapolitika alappilléret jelentő három ismérv szerint a társadalmi, gazdasági és környezeti elvárásoknak való megfelelés szempontjából vizsgálni dolgokat, és ezen szempontokat csak kizárólag tényekkel alátámasztva szeretném illusztrálni. Tényekkel szeretném a 30 éves üzemeltetési időszak alapján bemutatni azt, hogy ez a döntés a tulajdonosunk részéről helyes volt, és ugyanilyen alapot adhat arra, hogy a parlament is ezzel kapcsolatos támogatását megadja, illetve 2005-ben meg is adta. Akkor, mikor a három elvárás, a társadalmi, gazdasági és környezeti

elvárásról beszélek, akkor a társadalmi résznél fontos kiemelni azt, amit Baji úr is részletezett itt már, azt, hogy a paksi atomerőművet, annak működését a társadalom tartósan, évtizedek óta magas arányban elfogadja. Az erőmű rendelkezésre állási mutatója igen magas, nagy megbízhatósággal tett kevés olyan eseménnyel működik, ami a termelés menetét zavarja, és üzemanyag szempontjából nagyon jó eszköz arra, hogy a hazai villamosenergia-termelés biztonságát, függetlenségét szavatolja.

Versenyképes, hiszen elfogadható áron termel villamos energiát, egy későbbi slide-ban bemutatom azt, hogy ez Magyarországon a legolcsóbb. Nagyon fontos hangsúlyozni azt, hogy villamosenergia-termelés szempontjából az energiahordozó kulcskérdés. Az urán egy mindig is stabil piacon volt beszerezhető, a költségben kis hányadot, 10-15 százalékot képviselt, tehát az amúgy nem is hektikus, hanem változó áraival még inkább egy nagy stabilitást mutat a fogyasztói szempontból, és nagyon fontos az, hogy hosszú távon biztosítja azokat a költségeket, amelyek létezése egyáltalán fölmerülnek. Magyarul minden termelési költségében az összes externális költség is benne van. Állítom, és majd később bizonyítom is, hogy a villamosenergia-termelés szempontjából, az atomenergetika a környezetvédelem szempontjából rendkívül fontos. Környezeti hatása minimális, az a relatíve kevés hulladék, ami keletkezik, azt kontrolláltan gyűjtjük és kezeljük.

A következő ábra az ország szempontjából az országban betöltött nemzetgazdasági szerepét mutatja. Amióta üzembe helyezték ezt a blokkot, gyakorlatilag 1987 óta az ország villamosenergia-termelésének közel 40 százalékát adja, villamosenergia-fogyasztás szempontjából is 30 százalék fölötti a részesedése. Ez a két szám azért különbözik, mert ahogy látszik az ábrán, a sárga mező mutatja azt, hogy a hazai villamosenergia-import milyen arányú. Ez tavalyi évben, miközben mi a 43 százalékot vettük a hazai termelésből, addig az ország villamosenergia-szükségletének 15 százalékát kellett importálni. Abban az esetben, hogy ha ezt a nagy hányadot gondolatban kikapcsolnánk a hazai villamosenergia-rendszerből, akkor a már most is nagy importhányad műszaki, kereskedelmi és egyéb problémákat vetne föl, gyakorlatilag ellehetetlenülne a hazai villamosenergia-rendszer, a határközeli kapacitások, illetve az importálható villamos energia mennyiségének bizonytalansága miatt.

A közel 40 százalékos részesedésünkhöz hozzá kell tenni feltétlenül azt, ahogy ez az elmúlt évben mindvégig igaz, a következő ábra, a sötétkék görbe mutatja azt, hogy villamos energiát milyen áron értékesített a paksi atomerőmű. Ez az országban mindvégig a legolcsóbb volt. A sárga görbe mutatja az, hogy ha 2011-es árra konvertáljuk az inflációs tényezőket figyelembe véve, akkor a sárga görbe mutatja azt, hogy gyakorlatilag a paksi atomerőmű, itt az elmúlt 20 év látszik, de ez lényegében az elmúlt üzemidő alatt mindvégig igaz volt, gyakorlatilag az árát tartotta, nem növelte, miközben számtalan átalakítást, hatékonyságnövelést és biztonságnövelést hajtott végre. Úgy gondoljuk, hogy a hazai villamosenergia-fogyasztói ár értékében mindenképpen meghatározó szerepet játszott ez a 40 százalékos hányad ilyen áron.

A paksi atomerőműre azt mondtam, hogy biztonságos. Ez nem egy lózung, a paksi atomerőmű lényegében az üzembe helyezését követő időszaktól kezdve nagy figyelmet fordít a biztonságra, nemcsak a biztonság megtartására, hanem a biztonság fejlesztésére is. A kivetített ábrán felsorolásszerűen vannak azok az átalakítások, amelyeket a biztonság javára 1991 óta végrehajtottunk, amelyhez a tulajdonosunk mindvégig a fedezetet biztosította. Ezeket én nem kívánom felsorolni, ezek közül párat szeretnék kiemelni csak.

A paksi atomerőmű tűzbiztonságát jelentős mértékben az elmúlt években, a múlt évtizedben megjavítottuk, a '90-es évek végén. Nagyon fontos az, hogy 2002-ig olyan földrengés-megerősítési munkákat hajtottunk végre, amelynek eredményeként a paksi atomerőmű földrengés elleni védettsége határozottan jó. És még egy dolgot kiemelnék: a paksi atomerőmű védelmi rendszerét a 2002-es időszakig lecseréltük teljes egészében.

A 2002 utáni időszokról is egy pár szót szeretnék említeni. 2002-ben, amikor már szándék volt, elhatározott szándék volt a tulajdonos részéről, hogy az üzemidő

meghosszabbításáért mindent megteszünk, akkor további olyan biztonsági intézkedéseket határoztunk meg és hajtottunk végre, amelyek célja az volt, hogy súlyos, rendkívül ritka esetben bekövetkező, de súlyos következményekkel járó üzemzavar kezelésére, ilyen üzemzavarok következményeinek a csökkentésére megfelelő eszközt biztosítsunk a paksi atomerőmű számára, tehát olyan átalakításokat végezzünk, amelyekkel ezek kezelhetők.

A jobb felső ábrán látszik összességében az, hogy a paksi atomerőmű biztonsága hogyan javult. Ezt számtalan paraméterrel, paraméterrendszerrel mérik, és nemzetközi szervezetek, köztük a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség is ezt ellenőrzi, és visszaigazolja, hogy ezek az átalakítások a biztonság javát szolgálják-e.

A fenti ábra mindössze csak egy paraméteren keresztül mutatja ezt, ez a zónasérülés esélyét mutató görbe vagy diagram. Ez alapján az látható, hogy a sorozatosan végrehajtott biztonsági intézkedések hatására több mint egy nagyságrenddel csökkent annak esélye, hogy zóna sérülésével járó esemény következzen be.

Az, hogy ezek így tények, ezt mindenki megnézheti és láthatja a paksi atomerőműben, azonban az is egy fontos esemény volt, amikor a múlt évben végre kellett hajtsuk a célzott biztonsági felülvizsgálatot, amelyről Baji úr is beszélt már. Ez egy olyan megmérettetés volt, ahol azt vizsgáltuk, hogy az atomerőmű mennyire érzékeny, mennyire ellenálló egy olyan súlyos balesettel szemben, amikor teljes egészében elveszítjük a hűtővizet, esetünkben a Dunát, és teljes egészében elveszítjük a külső villamos betáplálást.

Ezen vizsgálatok eredménye, ahogy Baji úr is említette, pozitív volt. Hangsúlyozni szeretném, egész Európában minden atomerőmű ezen vizsgálatnak megfelelt, ezek közül a paksi atomerőmű kiemelkedően jól teljesített, hiszen mi, ahogy említettem, azokat az átalakításokat, amelyek súlyos balesetkezelést szolgálják, ezeket mi már elvégeztük, és sürgős, ilyen értelmű intézkedés nem volt szükséges.

Az ábrán látható főbb megállapításokat sorolom fel: földrengésekkel szemben kellő védettséggel rendelkezik a paksi atomerőmű, a Duna rendkívül alacsony vízállása esetén is van műszaki megoldás és kellő erőforrás arra, hogy azt az állapot kezeljük, és a biztonság megmaradjon. Magas Duna-vízszint, tehát árvíz, esetleges gátszakadás sem tud fizikailag problémát okozni elárasztás révén a paksi atomerőműben. Nagyon fontos az extrém időjárások által okozott hatásokkal szembeni védelme, az elemzések azt mutatták, hogy robusztussága révén ez az erő ezt is kibírja, és felkészült az atomerőmű az áramellátás esetleges hiánya miatti pótlásra.

Nagyon fontos, és az elnök úr legutóbb, amikor Pakson tartották ugyanebben a témában a bizottsági ülést, fölvetette azt, hogy ahhoz, hogy érdemi döntés születessen a villamosenergia-kapacitás bővítése kérdésében, nagyon fontos az, hogy olyan elemzés készüljön, amely minden technológiát azonos metódus szerint értékeli környezeti hatás tekintetében is, az alapján szolgáltat a döntéshozóknak kellő információt.

Tájékoztatom elnök urat meg a bizottságot is, hogy ez az elemzés már 2009-ben rendelkezésre állt, ez az úgynevezett életciklus-elemzés. Ez egy leideni egyetem, amit én ismerek, nyilván több is van, de a leideni egyetemnek a környezetvédelmi vizsgálatokkal foglalkozó részlege fejlesztette ki, és ezen módszer lényege az, hogy az adott technológia, esetünkben a villamosenergia-termelési mód kezdetétől, tehát a bányászattól egészen a legvégéig, a hulladék elhelyezéséig vagy esetleg a hulladék újrahasznosításáig vizsgálja azt, hogy milyen környezeti hatása van az adott technológiának. Ezt az elemzést, amit idéztem, ezt a magyarországi villamosenergia-termelő technológiákra végezték el, és a metódus által két olyan mutatót mutatok az ábrán, ami az EcoIndicator '99 és a CML 2001. Az első ábra azt mutatja, hogy az EcoIndicatorok alapján az egyes technológiák szerinti környezeti hatás ezen mutató szerint, ilyen összegzett környezeti hatás milyen. Ezen mutató arra alkalmas, ahogy elnök úr is kívánta annak idején, hogy rangsort állít egymás között a különböző technikák között. Hangsúlyozni szeretném, hogy az egy megtermelt kilowattóra villamos energiára

vonatkozik. Az ábrán a legkisebb és bekarikázott a nukleáris energiára alapozott villamosenergia-termelési mód.

Nagyon fontos egy másik paraméter is, a carbon footprint, a következő ábra ezek szerinti összevetést mutatja. Hangsúlyozni szeretném, itt is az atomenergiát hozta ki az elemzés a legkisebbnek, azonos módszer szerint vizsgálva viszont a hulladékégetésre alapozott technológiát találja a környezet számára legártalmasabbnak.

Én ezen elemzéshez nem kívánok többet mondani, mindössze csak jelezni szerettem volna, hogy ilyen elemzés volt, van, és remélem, még mások is csinálnak, és objektívvé válik az a megítélés, ami a paksi atomerőművet, illetve általában a nukleáris energiát érinti.

A paksi atomerőmű tehát az elmúlt 30 év alapján, ahogy elmondtam, gazdaságos, környezetkímélő és biztonságos. Ezt magunkról, ha ki is mondjuk, ez elég kevés. A társadalmi megítélés a legfontosabb ebből a szempontból.

A következő ábra mutatja azt, hogy a paksi atomerőmű létezését, működését az elmúlt 20 évben, de az ábra csak 2001-től mutatja, de az elmúlt 20 évben mindig több mint 70 százaléka fogadta el a paksi atomerőmű működését. Úgy gondolom, hogy ez példaértékű, és ezt a vitathatatlan elfogadottságot tényként lehet fogadni. Egyébként minden, nemcsak az a tanulmány, ami 20 éven át ugyanolyan kérdéssor alapján tesz egy ilyen értékelést, más vizsgálatok is alapvetően a többségben pozitív megítélést igazolnak vissza.

Ezek után úgy gondolom, a tulajdonos teljes joggal gondolkodott azon, hogy a paksi atomerőmű, ha megfelel minden szempontból az elváráshármasnak, amit felsoroltam, és egyébként elfogadott a társadalom által is, akkor vizsgáljuk meg, hogy melyik az az időpont, ameddig tovább üzemeltethető. Épp ezért 2000-ben elkezdődtek azok a vizsgálatok, amelyek eredményeként hatósági követelményeket követve a nemzetközi gyakorlatot, a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség támogatását is fölhasználva megvizsgáltuk, hogy műszakilag és biztonság szempontjából ez lehetséges-e. Ennek a folyamatnak a lépéseit egyrészt Rónaky úr előadása is tartalmazta, másrészt az ábrán is látható, hogy most ott tartunk, hogy minden feltételt, amit a hatóság megfogalmazott, az 1-es blokk vonatkozásában teljesítettük. A hatóságnak múlt év decemberében az engedélykérelmet a szükséges megalapozó anyagokkal elküldtük, és minden remény szerint, a mi optimizmusunk alapján jövő hónapban pozitív döntést kapunk a hatóságtól.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen vezérigazgató úrnak a tájékoztatást, és a következőkben a Vidékfejlesztési Minisztérium részéről Dobi Bálint főosztályvezető úr fog tájékoztatást nyújtani, parancsoljon.

Dr. Dobi Bálint (VM) prezentációja

DR. DOBI BÁLINT (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

A paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbításával kapcsolatban engedjék meg, hogy röviden összefoglaljam a környezetvédelmi engedélyezés néhány lépését. Az üzemidő-hosszabbítás környezetvédelmi engedélyezése az elmúlt évtized középső éveire esett, 2005 és 2007 között zajlott ez az engedélyezés. Amint Rónaky főigazgató úr is mondta, a paksi atomerőmű egy teljes környezetvédelmi felülvizsgálatot végzett, és ennek keretében egy egészen hosszadalmas, több évig tartó eljárás keretében kapta meg a környezetvédelmi engedélyét.

Néhány momentumot emelnék ki. Az engedélyezési eljárás folyamán annak idején Pakson és Kalocsán tartottak közmeghallgatást a beruházás, illetve üzemidő-hosszabbítás jellegére való tekintettel. Az espooi egyezmény szerint a környező országoknak természetesen joga volt részt venni ebben az eljárásban. Ausztria, Románia és Horvátország jelezte ilyen

irányú igényét, úgyhogy ezzel a három országgal a határon áterjedő potenciális hatások vizsgálatára nemzetközi hatásvizsgálati eljárást folytattunk le. Mind a három országgal ez szerencsésen lezárult, annyival talán kiegészíteném, hogy Ausztria esetében a kétoldalú sugárvédelmi egyezmény keretében évente megtartott üléseken vissza-visszatérünk erre a témára, és a paksi atomerőmű, illetve az atomenergia hivatal itt részletes tájékoztatást ad az érdeklődő osztrák szerveknek.

Mind a három ország egyébként megismerhette a teljes dokumentációt, mind a három országban történt közmeghallgatás, és mind a három országban szakmai konzultációra is sor került az ottani nukleáris szakemberekkel, illetve a környezetvédelmi tárca reprezentánsaival.

Összességében tehát azt mondhatom, hogy egy évekkel ezelőtti eljárás keretében a környezetvédelmi engedélyt megszerezte a paksi atomerőmű az üzemidő-hosszabbításra. Ennek alapja alapvetően az a korábban már nagyjából 20 éves működés, ami az egyes blokkok esetében eltérő, de ezeknek a környezeti adatoknak a felhasználásával egy megnyugtatóan biztonságos atomerőmű képe bontakozott ki, mely megkapta a környezetvédelmi engedélyt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen főosztályvezető úrnak, és akkor a civil szervezetek hozzászólásai következnek.

Elsőként Perger András, az ENERGIAKLUB részéről kíván-e hozzászólni?

Perger András (ENERGIAKLUB) előadása

PERGER ANDRÁS (ENERGIAKLUB): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Meghívottak!

Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy elmondhatjuk véleményünket e körben a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbításáról, illetve remélhetőleg majd a bővítésről is. Addig próbálom húzni az időt, ameddig a rendszer fel nem ismeri itt ezt a szerkezetet, és el nem tudom indítani ezt a prezentációt. *(Kivetítő segítségével tartja prezentációját.)* Ehhez egy pillanat türelmet kérek még.

ELNÖK: Jelezném az előadóinknak, hogy a bizottsági ülés nyílt, tehát nem rendeltünk el zárt ülést, ennek megfelelően a bemutatott diákat, előadásokat szeretnénk a bizottság honlapján elérhetővé tenni a szélesebb nyilvánosság számára. Kérem, hogy ha ezzel kapcsolatban kifogásuk van, akkor azt jelezzék. Amennyiben nincs ilyen kifogás, akkor ezeket az előadásokat a közvélemény számára is megismerhetővé tesszük.

PERGER ANDRÁS (ENERGIAKLUB): Nos, köszönöm szépen külön az elnök úrnak, hogy engedélyt adott arra, hogy az általunk készített anyagokat a képviselő urak megtekinthessék, ezeket próbálnám a következőkben röviden összefoglalni.

Egy kis képet szeretnék adni arról, hogy a mi értékelésünk szerint az üzemidő-hosszabbításra a világban általában miért kerül sor. Azt lehet tudni, a világ reaktorállománya örepszik, és ha minden úgy megy tovább, ahogy a jelenlegi állás van, akkor ez az ábra azt mutatja, hogy hogyan várható az új építések, illetve a leállítások aránya a következő évtizedekben. Azt látjuk, hogy számos reaktort kellene leállítani vagy fognak leállítani, és ehhez képest az új építések nem fogják tudni pótolni a leállított reaktorokat.

A következő ábra azt mutatja, hogy ha figyelembe vesszük a már elfogadott üzemidő-hosszabbítással rendelkező reaktorokat, tehát ha figyelembe vesszük azt, hogy mely reaktorok hány éves üzemidő-hosszabbításra kaptak már engedélyt, akkor azt látjuk, hogy ez a trend csak néhány évvel tolódik ki, tehát a 2010-es évek második felében várhatóan a világban csökkenni fog a reaktorok száma, amennyiben ez a helyzet továbbra is fennmarad.

Mi szól az üzemidő-hosszabbítás mellett? Elsősorban a gazdaságosság. Nyilván a nullára írt berendezések további üzemeltetése lényegesen gazdaságosabb, mint egy új reaktort építeni. Nemcsak sok pénzbe kerül, hanem amúgy is kérdéses a gazdaságossága az új reaktoroknak.

Ellene természetesen a biztonság, nem feltétlenül szól ellene, ez egy aggály, hogy biztonságosan üzemeltethetők-e azok a berendezések, amelyeket már 30-40 éve üzemeltetnek. Ez az ábra, én azt gondolom, hogy széles körben ismert. Azt mutatja meg, hogy egy műszaki létesítmény, berendezés élettartama során minél öregebb, annál inkább várható az, hogy meghibásodások lépnek majd fel. Ez nyilván az atomerőművekre is igaz lehet.

És emellett még ellene szól, hogy kevés tapasztalat halmozódott fel a világban eddig az üzemidő-hosszabbítás, a meghosszabbított üzemidő terén. Az első ilyen reaktorok, amelyek már további meghosszabbított üzemidővel működnek, az Egyesült Államokban és Oroszországban van már néhány ilyen reaktor, meg az elmúlt néhány évben kezdtek meg meghosszabbított üzemét, de hosszú távú tapasztalat még nem áll rendelkezésre.

Most Magyarországon abban a helyzetben vagyunk, hogy a hatóságnak kell meghoznia egy döntést. Én azt gondolom, hogy az atomenergia hivatalban szakemberek ülnek, és felelősen hoznak meg döntéseket, mégis úgy gondolom, hogy ezzel a mostani döntéssel valószínűleg egyezik a véleményünk, kiemelkedik a többi közül, talán az atomenergia hivatal történetének az egyik legfontosabb, leg súlyosabb és legfelelősségteljesebb döntése előtt áll.

A bizalom pedig azért szerepel itt, hiszen ez sem egy újdonság, a modern világban minden a bizalomra épül, mert nem érthetünk mindenhez, és nincsen időnk mindennel foglalkozni, és emiatt a bizalom miatt merünk áthajtani a hidakon, mert bízunk abban, hogy a mérnökök jól tervezték meg, és a hatóságok megfelelően engedélyezték azt a hidat, és nem fog leszakadni alattunk. Elmondhatnánk ezt, mondjuk, a sebész professzorra is, megbízunk benne, hogy fel fogunk kelni majd a műtőasztalról, miután véget ért a műtét.

És ez nyilván az atomenergetikára is igaz, nem értünk az atomenergiához mindannyian olyan mértékben, mint ahogy az ott dolgozó szakembereknek kell érteni. Ez nyilván az ő feladatuk. Ezzel együtt én azt gondolom, hogy Fukusima után a világban ez a bizalom csökkent vagy csökkenhetett mind a nukleáris iparág, mind a hatóságok, mind akár a nemzetközi intézmények irányába.

A hazai téren ha a bizalom kérdését vesszük elő, akkor több esemény is történt az elmúlt évtizedben, amely alkalmas lehetett arra, hogy ezt a bizalmat, a hatóságba vetett bizalmat rongálja. Az egyik a paksi 2003-as üzemzavar, amelynek az eredménye ismert ebben a házban is, sokszor beszéltek, én is beszéltem róla annak idején.

A másik pedig egy kicsit recensebb esemény, a tavalyi csillebérci kibocsátások kérdése, amelyben a jelenlévő hatósági képviselőknek kevés szerepe volt, de sajnós a szerencsétlen kommunikáció alkalmas lehetett arra, hogy ezt a bizalmat rombolja.

Én azt gondolom, hogy a biztonságot szükséges lehet demonstrálni, a paksi atomerőmű biztonságának demonstrálására szükség lehet. Fukusima után én elsősorban azt gondolom, az egyik legfontosabb kérdés a konténment kérdése. A konténment az az épületszerkezet, amelyik arra hivatott, hogy a súlyos baleset esetén magába zárja az atomerőműben lévő radioaktív anyagokat, ne engedje ki a környezetbe ezeket az anyagokat. Fukusima egyik legnagyobb tanulsága volt, hogy ez a konténment is megsérülhet, elbukhat, és nem feltétlenül képes egy súlyos baleset esetén magába zárni ezeket az anyagokat, még hogyha egy másik típusú műszaki konstrukcióról is van szó. A kérdés az, hogy mi van akkor, ha történik egy másik atomerőműben, akár Pakson egy súlyos baleset, a paksi konténment valóban képes lesz-e magába zárni. A puding próbája az evés, reméljük, hogy erre nem kerül sor. Én azt gondolom, hogy ez a demonstráció alkalmas lehet, hogy ha elvégzik ugyanazokat a vizsgálatokat, ami 1982-ben a reaktornyitás előtt elvégeztek, amikor az integrális tömörségvizsgálatot úgynevezett tervezési nyomáson hajtották végre, amiben igazolást nyert,

hogy a konténment alkalmas arra, hogy magába zárja a radioaktív anyagokat megfelelően alacsony szivárgási érték mellett egy tervezési baleset esetén. Ezt a vizsgálatot azóta se folytatták le, tehát a tervezési nyomáson azóta sem folytattak ilyen vizsgálatot, én úgy gondolom, hogy a biztonság demonstrálására ez egy megfelelő eszköz lehet.

Ennyi fért bele az időmbe, elnök úr, nagyon szépen köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen Perger Andrásnak a beszámolót, hozzászólást, és akkor Szegfalvi Zsolt, a Greenpeace részéről, parancsoljon.

Szegfalvi Zsolt (Greenpeace Magyarország) hozzászólása

SZEGFALVI ZSOLT (Greenpeace Magyarország): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

Én ott folytatnám, ahol András abbahagyta. Igazából a Greenpeace is úgy gondolja, hogy bár konténmentről beszélünk Paks esetében, de mégis inkább egy hermetikus térnek tudnánk ezt mondani, ugyanis a konténmentnek az erőművekben van egy olyan szerepe is, hogy a külső behatásoktól védje a reaktorteret. Ez Pakson nincs, és éppen ezért a felülvizsgálat, ez a stresszteszt vagy célzott biztonsági felülvizsgálat során ez azért megállapítást nyert, hogy egy külső, akár egy repülőgép-becsapódás ellen nem védett az erőmű. Úgyhogy mi is nagyon kíváncsiak lennénk, hogy mi történne, hogy ha a próba érdekében erre a tervezési nyomásra, erre a 250 kilopascalra megnyomnák a reaktort, és akár erről lehetne a biztonság és az átláthatóság fokozása érdekében, független szakértőkkel karöltve, akár valamifajta nyilvánosságot biztosítva megnyugtatni az embereket, hogy sehol nem szökik ki az a bizonyos nyomás.

Egy kicsit civil szervezetként úgy érezzük magunkat, mint hogyha egy olyan partnerrel kellene pókerezni és nyerni, aki nemcsak a saját lapjait látja, hanem a mi lapjainkat is, sőt még azt is, hogy mi van a pakliban, és milyen kártyalap jön. Ugyanis az információhoz való hozzájutás az továbbra is nagyon nehézkes. Ha megengedik, akkor én is tennék föl kérdést mind a hatóság, mind Paks részére, ugyanis általában ezeket a közérdekű adatokat ki kell perelni belőlük, hogy várhatunk-e valamifajta változást a hivatalosan közérdekűnek minősített adatok procedúrájában, hogy ezt megkaphassuk.

És éppen ezért, merthogy nagyon sokszor üzleti titokra és biztonsági kockázatra hivatkoznak ezen adatok kiadásánál, én hoztam egy olyan ügyet, ami biztosan nem jelent sem üzleti titkot, sem biztonsági kockázatot. Ez a nemrég, nyáron, illetve most októberben történt belga vizsgálatok, talán önök is hallottak róla. Két reaktorblokkot vizsgáltak metallurgiai, anyagszerkezeti, ultrahangos vizsgálatokkal, ez a Doel-3-as és a Tihange-2-es blokkok voltak. És mind a két reaktorblokk anyagában több ezer apró repedést találtak. Ez annak köszönhető, hogy az egyik normális vizsgálatnál valamit jelzett a műszer, és utána egy teljesen új metódussal vizsgálták át a reaktorblokkot.

Igazából túl sok információnk nincs, hogy Pakson hogyan végzik a reaktorblokk vizsgálatát, úgyhogy ha a válaszok része lesz, akkor ezt nagyon szívesen fogadnánk, ugyanis ahogy Belgiumban is, valószínűleg Pakson is és a világban is amikor ilyen ultrahangos vizsgálatokat végeznek, akkor általában a hegesztési varratokra koncentrálnak, nem nézik a teljes reaktortartály felületét. Itt a belga vizsgálatban illet még információink szerint nem is végeztek, a teljes reaktortartály teljes felületét nézték, és a reaktortartály vastagságának teljes mélységében. És így jutottak el arra a felismerésre, hogy az egyiknél több mint 2000, a másikon pedig 1000 fölötti apró repedés vagy buborék van az anyagban. Ez az ottani regulátort arra indította, hogy ne engedje újraindítani ezt a két blokkot, és minden információt igyekeznek begyűjteni. Az operátor arra hivatkozik, hogy ez valószínűleg a gyártáskor került be rá, viszont ők sem zárják ki azt, hogy ez akár a működés közben jelentkezhetett, amit talán az is mutathat, hogy a táguló térben van a legtöbb repedés. Amit az ottani hatóság csinál,

össze gyűjti az összes információt a gyártásról, az eddigi vizsgálatokról, és próbál egy magyarázatot találni ezekre a repedésekre, és csak ezután kezdődhet a beszélgetés arról, hogy újraindítják-e ezeket a blokkokat.

És itt szintén lenne egy olyan kérdésem, hogy tervezi-e Paks így az üzemidő-hosszabbítás finisében, hogy megnyugtat minket arról, hogy a paksi blokk nem tartalmaz ilyen repedéseket.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, és akkor most a bizottság tagjainak hozzászólásai, kérdései következnek. Kérdezem, hogy ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Igen, Nagy Andor alelnök úr, parancsolj.

Dr. Nagy Andor alelnök ügyrendi javaslata

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Én egy ügyrendi javaslatot szeretnék tenni, hogy az én fejemben az üzemidő-hosszabbítás meg a bővítés nem válik el úgy, mint ahogy a két napirend ketté van választva. Hogy mi lenne, ha meghallgatnánk az előadásokat, és utána tennénk föl kérdéseket, mert az előadásokból is annyi utalás volt a bővítésre, hogy én azt érzem, hogy logikusabb lenne a végén kérdezni, és talán érdekesebb is lenne így az ülésünk.

ELNÖK: Egy napirend-módosítási javaslat. Én azt gondolom, hogy van elég sok kérdés, ami konkrétan az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatban merül fel, és ezeket a érdemesebb elválasztani, de természetesen alelnök úr felvetését a bizottság elé bocsátom szavazásra. Amennyiben a bizottság többsége támogatja, hogy egyben hallgassuk meg az előadásokat, és a kérdésekre utána kerüljön sor, akkor erre sor fog kerülni. Én nem támogatom ezt a javaslatot.

Szavazás az ügyrendi javaslatról

Kérdezem a bizottság tagjai közül ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* Nem támogatja? *(Szavazás.)* Tartózkodott? *(Szavazás.)* Mindenki véleményét tudott nyilvánítani, tehát akkor a bizottság úgy határozott, hogy a kérdésekre a további előadásokat követően kerül sor.

Úgyhogy akkor továbblépünk a második blokkunkra, és tájékoztatom a bizottságot, hogy annyi változás történik információink szerint, hogy az MVM és az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. részéről Nagy Sándor fog ebben a blokkban tájékoztatást nyújtani a bizottságnak. Igen, és Hamvas István vezérigazgató úr pedig ebben a blokkban, ha jól tudom, nem szól hozzá.

Akkor ennek megfelelően megadom a szót Kovács Pál államtitkár úrnak, hogy az NFM részéről a bővítéssel kapcsolatos kérdésekben tájékoztassa a bizottságot.

Tájékoztató a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbítási és bővítési kérdéseiről 2. blokk Bővítés (90 perc)

Kovács Pál államtitkár (NFM) prezentációja

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! *(Kivetítőt használ előadása megtartásához.)*

A paksi atomerőmű bővítésével kapcsolatban az alapot az országgyűlés két határozata jelenti. Egyik a 25/2009-es határozat, amely a telephelyen a paksi atomerőmű bővítését előzetes elvi hozzájárulás megadásával biztosította. Illetve szintén utalnék a 2011-es nemzeti energiastratégiával kapcsolatban hozott határozatra, amely az atom-szén-zöld forgatókönyv keretén belül a nemzeti energiastratégiában az atomerőmű bővítése mellett foglalt állást.

A kormány, hogy ezeket a határozatokat végrehajtsa, ezzel kapcsolatban ez év június 18-án hozott három határozatot. Az 1196-os határozatban a kormány állást foglalt azzal kapcsolatban, hogy a paksi atomerőmű építését kiemelt beruházássá nyilvánította, és felkérte ezzel együtt a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az ezzel kapcsolatos jogszabályi módosításokra tegyen javaslatot. Az 1195/2012-es kormányhatározattal létrehozta a Nukleáris Energia Kormánybizottságot, amelynek három tagja van, a miniszterelnök úr, a nemzetgazdasági miniszter és a nemzeti fejlesztési miniszter, illetve az 1194-es határozattal pedig előírta, meghatározta azokat a feladatokat, amelynek a végrehajtását követően megalapozott döntés hozható arról, és megkezdhető a társadalmi vita arról, hogy a bővítéssel kapcsolatban milyen teendők és milyen lépések szükségesek.

Az 1196-os határozat egyrészt nemzetgazdaság szempontjából kiemelt fontosságú, és az energiaellátás biztonsága szempontjából alapvetően szükséges beruházásnak nyilvánította az eddig elvégzett előkészítő munka alapján, illetve egy másik határozattal pedig elrendelt két feladatot, hogy kerüljön sor egy nemzeti konzultációra, illetve egy nemzetközi konzultáció lefolytatására mindazon országokkal, amelyek Magyarországgal szomszédosak.

Illetve kezdjünk meg egy olyan konzultációs lehetőséget, amelyben a potenciális országok kormányai és ezeknek az intézményei vesznek részt, akik érintettek lehetnek az új blokkok építésében.

Ahogy azt már az MVM előadása kapcsán hallottuk, itt a potenciális szállítók közül, a lehetséges szállítók közül öt ilyen céget azonosítottunk, ez név szerint az AREVA, aki egy francia–német konstrukció, a KEPCO és a DOOSAN, akik dél-koreaiak, az ATOMSZTROYEXPORT, aki orosz potenciális szállító, a Westinghouse-Toshiba, amely amerikai–japán konstrukció, illetve az AREVA-nak és a Mitsubishi Heavy Industries-nak egy francia–japán konstrukció keretén belül ők azok, akik ma nyomottvízes technológiát egyáltalán szállítanak a világpiacon.

A feladat alapján elkezdtük ezekkel a kormányokkal és ezekkel a potenciális szállítókkal a tárgyalásokat, illetve a konzultációkat, illetve a magyar delegáció ennek keretén belül már látogatást tett három ilyen épülő atomerőműben, hogy a referenciablokkokat meg lehessen tekinteni. Így látogatást tettünk egy épülő AREVA-blokknál, ezt Flamanville-ben, egy koreai blokkot néztünk meg, illetve egy Toshiba-Westinghouse blokkot. Ezen a héten kerül sor majd egy orosz blokk megtekintésére, és az AREVA Mitsubishi Heavy Industries-zal pedig elkezdődnek a tárgyalások, ebben az esetben referenciablokk még nincsen, viszont ez a technológia a korábbi európai nyomottvízes reaktoroknak az eddigi tulajdonságaira és műszaki adottságaira épít.

Ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatban ezúton szeretném tájékoztatni a tisztelt bizottságot, hogy a kapcsolatfelvétel tehát mindezen cégekkel megtörtént. A szállítói szándék fölmérése alapján úgy tűnik, hogy abban az esetben, amint az MVM ezt a pályázatot kiírja, ezek a szállítók jelentkezni fognak, és szándékoznak ajánlatot benyújtani majd a pályázatra. Részletesen megismertük ezeket a technológiákat mind a helyszíni bejárások során, mind az eddig számunkra eljuttatott előzetes műszaki információk alapján, és igyekeztünk olyan benchmark adatokhoz jutni, olyan összehasonlító adatokhoz jutni, amelyek ezeknek a technológiáknak a leírását mind üzemeltetési, mind környezetvédelmi szempontokból megismerhetővé teszi.

Nagyon fontos feladat ebben az esetben, hogy fölmérjük azt is, hogy milyen gyártókapacitás áll rendelkezésre, tehát hogyha a bővítésről konkrétan döntés születik, akkor ezt a potenciális szállítók milyen határidővel lesznek majd képesek szállítani.

Úgy gondolom, hogy ma egy kedvező helyzet van a magyar projekt szempontjából, és úgy gondolom, hogy ezeknek a szállítók mindegyike képes lesz határidőre szállítani ezeket a blokkokat.

Az 1195-ös kormányhatározatban, amellyel a kormány létrehozta a Nukleáris Energia Kormánybizottságot, itt még egyszer szeretném aláhúzni, hogy a határozat az atomenergia

bővítését, a portfólió bővítését alapvetően szükséges beruházásnak tartotta, ezért született döntés a Nukleáris Energia Kormánybizottság létrehozásáról.

Ezen kormányhatározat alapján az 1194-es kormányhatározat felsorolja azokat a feladatokat, amelyeket az érintett minisztériumnak, itt leginkább a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumra esik a feladatok több része, milyen feladatokat kell végrehajtani. Ezen belül a jogszabályi háttér felülvizsgálatát kell végrehajtanunk. Fel kell készítenünk, fel kell mérnünk az engedélyező hatóságok felkészítéséhez szükséges lépéseket. Meg kell teremtenünk, meg kell vizsgálnunk a beruházás pénzügyi feltételrendszerét. Át kell tekintenünk, hogy ennek a beruházásnak milyen gazdaságélénkítő hatása van. Meg kell vizsgálnunk, hogy milyen műszaki-tudományos felkészülésre van ahhoz szükség, hogy az atomenergia jövőbeli működtetéséhez elegendő, felkészült munkaerő, és kellő felkészültségű háttérintézmények álljanak rendelkezésre, természetesen itt mind az üzemeltető, mindpedig a szakhatóságok részéről is szükség van további felkészülésre. Illetve felmértük azokat a feladatokat, amelyek a lakosság és a döntéshozók tájékoztatásához, illetve a lakossággal a kommunikációhoz szükségesek.

Szeretnék itt egy rövid áttekintést adni arról, hogy amikor a jogi háttér, ami a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium feladata, felülvizsgálatáról van szó, akkor körülbelül milyen csomagról, milyen mérvű felülvizsgálatról és áttekintésről van szó.

Itt három törvény az, ami alapvetően érintett a bővítés kapcsán. Ez részben az atomtörvény, részben a fegyveres biztonsági őrzésről, a természetvédelmi és mezei őrszolgálatról szóló törvény, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló törvény.

Az ezen törvények alá tartozó jogszabályok körében csak a területeket szeretném kiemelni. Felül kell vizsgálni és át kell tekinteni olyan jogszabályokat, amelyek részben a biztonsági követelményekről, a fizikai védelemről, az atomerőmű biztonsági övezetéről szólnak. Az Országos Atomenergia Hivatal, valamint az ő engedélyezési eljárásában működő szakhatóságok kijelöléséről, valamint az OAH feladatköréről szólnak.

Felül kell vizsgálnunk, át kell tekintenünk a villamos energiáról, a távhőszolgáltatásról, a vízgazdálkodásról szóló kormányrendeleteket, az építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló kormányrendeletet, illetve a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi, valamint a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal mint engedélyezési hatóságok kijelöléséről szóló kormányrendeleteket. Ezek mellett pedig további miniszteri rendeleteket is felül kell vizsgálnunk, amelyek vizsgálata folyamatban van. Ez az atomenergiáról szóló törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, a radioaktív kibocsátásokról, a földtani, bányászati követelményekről szóló, a villamosmű biztonsági övezetéről szóló jogszabályok, valamint az atomenergia alkalmazása kapcsán a tűzvédelem megerősítése terén és az alkalmazásával kapcsolatos rendeletek, miniszteri rendeletnek a felülvizsgálata. Ezek zajlanak, és ezeknek a lezárására hamarosan az áttekintés eredményére hamarosan sor kerül.

Kiemelten fontos a bővítés kapcsán a társadalmi egyeztetés szükségessége, amelyben két jogszabálytervezet véleményezése is folyamatban van. Ez egyrészt a jogalkotásról szóló törvény, valamint a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló törvény, amely előírja számunkra és az engedélyező hatóságok, valamint az üzemeltető részére a társadalmi egyeztetés folyamatát, illetve lépését, és az ezzel kapcsolatos tevékenységeket szabályozza.

Szeretnék arra is kitérni, hogy a nemzetgazdaság számára egy ilyen kiemelt beruházás, mint a bővítés kérdése, rendkívüli érdeklődést vált ki más országok részéről is. A magyar atomenergia-ipar és az atomenergia-ipar szereplői által eddig elért eredmények és tapasztalatok olyan országok körében is hasznosíthatók, amelyek most tervezik éppen, hogy az atomenergiát a saját portfóliójukban alkalmazni akarják. Szeretném kiemelni, hogy nem minden ország van olyan kedvező helyzetben, mint Magyarország, hogy csak a

villamosenergia-termelésről gondolkodnak, hanem a világ több pontján az atomenergiára éppen azért van szükség, mert a környezet további romlását már nem tudják megakadályozni részben a tavak, illetve az ivóvíz biztosítása érdekében van szükség ilyen nagyobb kapacitású biztonságos és megbízható energiaforrásra. Így a Közel-Kelet több országában és Afrika több országában is rendkívül komolyan fontolják azt, hogy az ivóvíz biztosítása céljára atomenergiát fognak használni. Ezen országok körében többen megkeresték már Magyarországot is, így részben vagy a hatóság felállításához szükséges tapasztalatcserét igénylik, részben pedig a teljes nukleáris iparral kapcsolatos tapasztalatokat szeretnék megosztani, illetve szeretnék megszerezni Magyarországról. És azt kell, hogy mondjam, hogy ma rendkívül jó lehetőségeink vannak ezen a téren, hiszen a magyar viszonylatban mind a mérnökképzésben, szakemberképzésben, mind pedig a későbbi másoddiplomás képzésben, a szakemberek képzésében, a hatósági szakemberek képzésében, illetve a későbbi üzemeltetők és karbantartók képzésében és továbbképzésében rendkívül jó lehetőségekkel és adottságokkal, infrastruktúrával rendelkezünk.

Úgy gondolom, hogy ez is egy kitörési pont lehet a magyar nemzetgazdaság részére, hiszen az oktatáson, a szakemberképzésen keresztül részben elősegítjük azt, hogy egyenszilárdságú biztonsági követelményekkel épülhessenek meg azok az atomerőművek, amelyek a későbbiekben ezekben a kezdő országokban majd elindulnak, illetve kialakulhasson az a biztonsági kultúra, amit Paks számára is a nemzetközi követelményrendszer támaszt.

Másrészt pedig úgy gondolom, hogy ezen kapcsolatok mentén a hazai ipar is további lehetőségekhez jut. Szeretném itt kiemelni, hogy konkrétan az elmúlt időszakban már egy ilyen együttműködés elindult Vietnam és Magyarország között. Jelen pillanatban éppen Pakson folytatja a második vietnami csoport 35 fővel azt a szakmai továbbképzést, amelyet még szeptember elején az első csoport elkezdett. Ennek keretén belül éppen a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség alelnöke, Michiko úr tett látogatást, hogy megismerje ezt az oktatást, és személyes tapasztalatokat szerezzen ennek színvonaláról, tájékozódjon arról, hogy a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség ehhez a folyamathoz milyen szakmai támogatást és politikai támogatást tud nyújtani.

Itt további együttműködés is várható a vietnami szakemberek részéről. Az eredetileg szerződött három csoport helyett négy csoport képzése folyik, zajlik le egészen április végéig. Ezt követően pedig 2014 és 2020 között azon szakembereknek a képzését fogjuk megkezdeni, akik jelen pillanatban még Oroszországban, Franciaországban vagy az Amerikai Egyesült Államokban folytatják a tanulmányaikat, és a későbbi vietnami atomerőművet fogják üzemeltetni.

Hasonló érdeklődést tapasztaltunk mind Szaúd-Arábia, mind Indonézia részéről a szakemberképzésben. *(Elnök jelzésére:)* Köszönöm szépen, egy gondolat még. Potenciális lehetőségként még Törökország és Egyiptom is itt fölmerülhet.

Én úgy gondolom, hogy emellett a szakmai képzés mellett a hazai nukleáris szakemberképzés föllendítése is lehetővé válik, amely a későbbi blokkok üzemeltetéséhez, illetve a blokkok meghosszabbított üzemi élettartamának az üzemeltetéséhez nyújt majd további szakembereket, illetve a bővítéshez is további szakembereket fog tudni biztosítani.

Úgyhogy úgy gondolom, hogy ezen lépések mentén az oktatás egy rendkívül komoly első lépés, amely mentén tovább lehet építkezni, és amely mentén a fenntarthatóság biztosítása érdekében a magyar nukleáris kutató- és fejlesztőgárda olyan kérdésekhez is komoly hozzáadott értéket fog tudni majd adni, amely hozzájárulhat az üzemanyagciklus lezárásának kérdéséhez, vagy például negyedik generációs reaktorok fejlesztésébe bekapcsolódhat, ami szintén egy kitörési lehetőséget jelenthet majd a nukleáris ipar részére. Illetve megvizsgálhatjuk a ma kiegészített üzemanyag további hasznosításának a lehetőségeit is, ami azt hiszem, egy olyan további lehetőség, ami a gazdaságosság további javítása érdekében egy fontos lépést fog tenni.

Köszönöm szépen, ennyit akartam mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak a tájékoztatást. A következő hozzászólónk ismét Rónaky József úr lesz, az atomenergia hivatal elnöke, főigazgatója. Én azt szeretném kérni, hogy tekintve, hogy vélhetőleg így is elég hosszúra fog húzódni ez az ülés, hogy a hozzászólásokban próbáljuk meg az időkereteket tartani, és akkor, Rónaky úr, ön a szó.

Dr. Rónaky József (OAH) előadása

DR. RÓNAKY JÓZSEF (Országos Atomenergia Hivatal): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! *(Kivetítő segítségével tartja meg előadását.)*

Az előadásom négy pontból áll most is, mint az előzőekben. Egyrészt elmondanám, hogy mik az új blokk létesítésének főbb engedélyezési lépései, mit tettünk eddig a szabályozással kapcsolatban, annak előkészítésével kapcsolatban, hogyan készült fel és hogyan kíván felkészülni a hivatal erre a nagy feladatra. Másrészt pedig természetesen azzal zárnám, hogy a kormánybizottságról és a feladatokról szóló kormányhatározat szellemében természetesen a hivatal is részt vesz az új blokk feladataiban.

Igen, tehát ez már elhangzott, hogy 2009-ben volt az országgyűlés előzetes elvi hozzájárulása. Mi azonnal megkezdtük a felkészülést az ezzel kapcsolatos feladatokra. Az Országos Atomenergia Hivatal egyik fontos feladata a telephely értékelése és a telephelyen az új blokkok létesítésének telephely szempontjából történő engedélyezése. Részt veszünk a környezetvédelmi engedélyezésben, de az a környezetvédelmi hatóság feladata. Ezt követi a létesítés engedélyezése, ez a hivatal számára a legnagyobb feladat. Aztán a létesítési folyamat lezárása során egy üzembe helyezési engedélyt kell kiadni, ami lényegében a berendezések üzemeltetésre alkalmasságát jelenti, és amikor az üzembe helyezés lezárult, akkor egy üzemeltetési engedélyt adunk. Erre kell nekünk felkészülni.

Az országgyűlés döntését követően elkezdtük tehát a követelmények és szabályok meghatározását. Ez azért volt fontos, hogy a tender kiírása időpontjában az összes pályázó tudja, hogy milyen nukleáris biztonsági követelményeknek kell a pályázott, szállított blokknak megfelelni. Ezzel párhuzamosan a hivatal megkezdte saját felkészülését erre a rendkívüli feladatra, harmadrészt pedig folyamatos egyeztetéseket folytatunk a társhatóságokkal és a kormánybizottság által meghatározott feladatokra vonatkozóan.

A szabályozás előkészítése terén alapcélunk az volt, hogy a legkorszerűbb nemzetközi normákat és előírásokat alkalmazzuk. Itt az összes ezzel foglalkozó nemzetközi szervezet munkájában részt veszünk, majdnem az összesben. A Nemzetközi Atomenergia-ügynökség legújabb, az új blokkokra vonatkozó biztonsági normáit ismertük meg. Az OECD nukleáris energiaügynökségén belül a hatósági munkacsoportban veszünk részt és követjük az ottani munkát. Az Európai Unióban belül van a nukleáris biztonsági hatóságok munkacsoportja az ENSREG, amely az Unió Bizottságával együttműködve foglalkozik a nukleáris biztonsági kérdésekkel. És a nukleáris biztonsági hatóságok a tényleges szakmai munka összehangolására létrehozták a nyugat-európai nukleáris biztonsági hatóságok csoportját, aminek mi is tagjai vagyunk. Ezen belül megkezdődött és előrehaladott állapotban van az új blokkokkal kapcsolatos munka. A közeljövőben jelenik meg és kerül nyilvánosságra a honlapján az új blokkokkal kapcsolatos biztonsági célok megfogalmazása, európai szintű megfogalmazása, illetve az ehhez kapcsolódó álláspontunkat kifejtő anyagok. Ehhez mindenki hozzászólhat, és ezt majd figyelembe vesszük.

Figyelembe vettük az európai üzemeltető szervezetek által kidolgozott EUR nevű dokumentumhalmazt, amelyik az európai követelmények általános megfogalmazása, de annak van egy biztonsági fejezete is. Ennek a tanulmányozását is folytatjuk, és kétoldalú kapcsolatban vagyunk a meghatározó nemzeti hatóságokkal, valamint természetesen

figyeljük, a jelenleg folyó létesítések tapasztalatait is gyűjtjük. Elsősorban tapasztalatokat szereztünk a franciaországi Flamanville-3, a finnországi Olkiluoto-3 erőművel kapcsolatban. Figyelemmel követjük az orosz balti atomerőművel kapcsolatos történéseket, illetve az Amerikai Egyesült Államokban alkalmazott sajátos hatósági engedélyezési rendszer pozitív tapasztalatait is át kívánjuk venni. Ebből az ESP rövidítés a telepítésre vonatkozik, az egy előzetes telephelyengedélyt jelent magyarul, a COL pedig a kombinált létesítési és üzemeltetési engedélyt, ezt gyakorlatilag nem kívánjuk átvenni, külön kívánjuk a létesítést, és külön kívánjuk az üzemeltetést engedélyezni. Viszont az amerikai hatóság igen alapos munkával néhány típus típusvizsgálatát végezte és végzi, ennek eredményeire ígéretet kaptam, hogy a kétoldalú együttműködés keretében igen széles körben megosztják velünk ezeket a tapasztalataikat. Hasonló módon az Egyesült Királyságban is jelenleg több blokk típus részletes tervezési vizsgálata zajlik, típusvizsgálata. Itt is remény van arra, hogy a kétoldalú kapcsolat keretében, amennyiben olyan blokk épül Magyarországon, amelyiknek ők elvégezték a típusvizsgálatát, a tapasztalatokat átvehetjük.

Kérem a következő ábrát. Itt a szabályozás előkészítésével relatíve jól állunk, a legfontosabbak azok a 118/2011-es kormányrendelet mellékleteként megjelent nukleáris biztonsági szabályzatok. A nukleáris biztonsági szabályzatrendszeren belül egyrészt megvizsgáltuk a nukleáris létesítmények hatósági eljárásaival kapcsolatos dolgokat. És javaslatot tettünk, amit a kormány el is fogadott. Tehát itt már az eljárásokban előreléptünk, illetve a részletes műszaki követelmények megfogalmazása kapcsán a hármas kötetben meghatároztuk az alapvető tervezési követelményeket. Ezeket a tervezési követelményeket itt én egy mondatban szeretném elmondani, a legkorszerűbb harmadik generációs atomerőmű tervezési követelményeit írtuk elő.

A telephelyvizsgálatról már beszéltem, hogy telephely-engedélyezés kell. A telephely engedélyének a vizsgálatával és értékelésével kapcsolatos szabályokat foglaltuk össze a 7-es kötetben, és egy új 9-es kötet készült, ez pedig a létesítés alatti biztonsági követelmények. Nagyon fontos, hogy a létesítés több éves folyamata alatt egy állandó hatósági felügyelettel az erőmű jövőbiztonságát, minőségét garantálni tudjunk.

Még egy, a következőt kérem szépen. A hatóság felkészítése természetesen folyik. Mi már a létesítési engedélyezésben is részt veszünk. Ismerkedünk, tanulmányozzuk az öt szóba jöhető blokkot, amit államtitkár úr már ismertetett. Nagyon fontos ábrát szeretnék bemutatni, hogy lényegében meg kell duplázni a létesítési engedélyezés időszakára az Országos Atomenergia Hivatal létszámát, szakemberlétszámát. Óriási többletfeladataink vannak, meghatároztuk a szükséges erőforrásokat, és a zöld ábra azt jelenti, hogy az új blokkokkal kapcsolatban milyen szakemberigényünk lesz. Itt föltételezzük azt, hogy a létesítési engedélykérelem időben megérkezik, és látható, hogy több nukleáris biztonsági felügyelőt kell alkalmaznunk, mint amennyi jelenleg van a hivatalban, arra az időszakra, amíg az új blokk létesítési engedélyezése és létesítése zajlik. Természetesen az üzemelő blokk esetében ez az igény sokkal kisebb. Kérem a következő ábrát.

Itt már csak egy-egy mondatot mondanék. A kormányhatározatnak megfelelően a kormánybizottság munkájában mint állandó meghívott, részt veszek, és a hivatali, illetve a nukleáris biztonsági igényeket érvényesítem. Illetve a következő ábra, a kormányhatározattal kapcsolatos feladatoknak a beruházás pénzügyi feltételrendszerével és gazdaságélénkítő hatásával nem foglalkozik a hivatal, viszont az összes többiben megvan a szerepünk, és részt kívánunk venni. Különösen szeretnénk folytatni azt a tájékoztatási gyakorlatot, amit az üzemelő blokkal kapcsolatban a hivatal bevezetett. Az új blokkal kapcsolatos nukleáris biztonsági hatósági követelményekről a közvéleményt tájékoztatni kívánjuk folyamatosan.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következő tájékoztatást Nagy Sándor vezérigazgató úr, az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt.-től fogja megtartani. Parancsoljon, öné a szó, Nagy Sándor úr.

Nagy Sándor prezentációja

NAGY SÁNDOR (MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt.): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! *(Kivétítő segítségével tartja meg előadását.)*

Elsőként azokat a körülményeket szeretném ismertetni, amelyek egy atomerőmű-bővítést igénylik. Elsősorban arra szeretnék utalni, hogy várhatóan 2025-ig, figyelembe véve a jelenleg működő, versenyképtelen és a '60-as, '70-es években épült erőművek leállítását, valamint a növekvő villamosenergia-igényt, amit 2030-ig az előrejelzések szerint egy 55600, 56 ezer megawattóra, gigawattóra, bocsánat, becsülünk, ezek mintegy 5500 megawattnyi kapacitás beépítését igénylik a magyar villamosenergia-rendszerbe. Az energiastratégia, amit a magyar parlament elfogadott, és amelyben egyaránt szerepel megújuló, szén-, illetve atomerőművi technológia, ahhoz az atomerőmű azért látszik megfelelőnek ennek a teljesítéséhez, mert olyan CO₂-mentes, ipari méretű villamosenergia-termelő egység, amely a magyar villamosenergia-rendszerben másképp nem képzelhető el, hiszen sem gáz, sem pedig a tisztaszén-technológia ipari méretben nem áll rendelkezésre ahhoz, hogy ilyen méretű blokkot lehessen építeni.

Amit Hamvas úr is kiemelt az atomerőművi önköltségnél, az üzemanyagár meglehetősen kis hatást fejt ki az önköltségre, hiszen az önköltségben az üzemanyagár egy 10-15 százalékot reprezentál. Ez azt jelenti, hogy jelentős üzemanyagár-változás sem okoz olyan mértékű önköltség-növekedést, mint amit a magyar fogyasztók teherviselő képessége ne tudna elviselni.

Egy kis kitekintést szeretnénk tenni arra, hogy a klímavédelem kapcsán milyen teendőink vannak, hiszen látjuk, hogy az Európai Unió jelentős erőfeszítéssel a versenyhátrány növelésével 16,4 millió tonna CO₂-megtakarítást ért el, ezzel szemben a világon 8100 millió tonna CO₂-kibocsátásnövekedés volt, vagyis 500-szorosan haladta meg az EU 15 országában a CO₂-kibocsátás azt, amit az EU megtakarított.

Ha a klímavédelem szempontjából lépéseket szeretnénk tenni, akkor egy nagyon lényeges szempont az, amit Hamvas úr is kiemelt, hogy az atomerőmű CO₂-kibocsátása nulla. Ezzel szemben, ha megnézzük a különböző technológiák hatásfoktól függő CO₂-kibocsátását, akkor azt láthatjuk, hogy a legnagyobb hatásfokkal rendelkező gázüzemű erőművek esetében is egy 2000 megawattos atomerőmű évente 5 millió tonna CO₂-megtakarítást tud biztosítani. Hamvas úr erre több példát is mondott.

Ezek után szeretném, amit Baji úr is már bemutatott önöknek, a projekt történetét egy picit bemutatni. A megvalósíthatósági tanulmányt a Teller-projekt alatt készítették el. Ezen megvalósíthatósági tanulmány alapján adta az elvi engedélyt a parlament 2009. március 30-án a paksi atomerőmű telephelyének a bővítéséhez. És ezen felhatalmazás alapján hozta létre az MVM Zrt. a Lévai-projektet, amely megkezdte az előkészítési tevékenységet. Ezt az előkészítési tevékenységet 2011 novemberében az energiastratégia parlament általi jóváhagyása is megerősítette. Ennek következtében a Magyar Villamos Művek Zrt. közgyűlése 2012. május 9-i felhatalmazását követően július 26-án jött létre a Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt., ez a zrt. felel az előkészítési feladatokról.

Magát a zrt.-t a tulajdonos MVM olyan módon hozta létre, hogy miután ez egy projektársaság, és nem rendelkezik jelenleg még árbevétellel, és nyilván vannak költségei, ezen költségek lettek előre meghatározva, és ezen költségek biztosításához szükséges alaptőke került a részvénytársaságba. Mik ezek a tevékenységek?

Alapvetően azon alapfeladatok végrehajtásához, ami az engedélyezési megalapozó vizsgálatokhoz tartozik, itt már elhangzott korábbi ismertetőik során, hogy telephelyi vizsgálat. Telephelyi vizsgálatához hozzátartozó földtani kutatási program végrehajtása az egyik legnagyobb feladat, és legkölségesebb feladat, ezen kívül a környezeti hatásvizsgálathoz szükséges vizsgálati program végrehajtása, ami egyrészt időben is elhúzódó feladat, másrészt ugyancsak egy nagyon alapos és költséges feladat.

Ki kell dolgozni a fővállalkozói tenderdokumentációt. A kidolgozást tulajdonképpen elvégeztük. Ez egy 1500 oldalas angol nyelvű anyag, amit több körben már egyeztetünk. A több körbeli egyeztetés alatt értem a magyar nukleáris szakembergárda, illetőleg külföldi független szakértők által tett véleményezést, és természetesen ezen tenderdokumentációhoz nemcsak a műszaki specifikáció, hanem kereskedelmi és egyéb szerződéstervezetek kidolgozását is el kellett készíteni, többek közt a hosszú távú karbantartási, üzemeltetési, támogatási szerződést, a hosszú távú üzemanyag-biztosítási szerződéstervezetet, és az APC tervezetet.

Egyéb feladataink is vannak természetesen, amit el kell végezni. Ezek közül kiemelném a finanszírozási konstrukció kidolgozását. Természetesen két blokkal történő bővítése a paksi atomerőmű telephelyének hálózati csatlakozás vizsgálatát a hálózat stabilitásának vizsgálatát is igényli. Ezt a MAVIR bevonásával természetesen végzik és végezzük.

Nagyon fontos feladat, hogy azt megvizsgáljuk, hogy egy ilyen atomerőművi bővítés nemzetgazdasági élénkítő hatása milyen és mekkora, és ezt a vizsgálatot is folyamatosan végezzük. Ebben elsősorban az atomerőmű bővítésében résztvevő és figyelembe vett vállalkozások felmérésével tettük meg. Mintegy 400 vállalkozást mértünk fel, ezek közül úgy tűnik, hogy egy közepes méretű, tehát kkv-kba tartozó mintegy 218 olyan társaság van, aki az atomerőmű-bővítési tevékenységben jó eséllyel részt vehet.

Természetesen a jogi vizsgálatok, az atomerőmű bővítéséhez, a beruházás előkészítéséhez és az engedélyezéshez szükséges jogi vizsgálatokat is végezzük. Erről államtitkár úr is tett említést, és nem utolsósorban a lakosság tájékoztatása, amit el kell végeznünk, és folyamatosan végzünk.

Gazdasági kondíciók, finanszírozási lehetőségek felmérésén túlmenően a majdani létesítés kereteinek meghatározása a feladat, valamint nyilván a tenderelőkészítés lebonyolítása, a műszaki, kereskedelmi feltételek rögzítése ugyancsak.

Azok az elemzések és hatásvizsgálatok, amik az engedélyezéshez kellenek, ezt már említettem. Ugyan ezen túlmenően a 2020 utáni fogyasztói igények előrejelzése, ezek felmérése a regionális energiapiac, és a rendszerszintű szabályozás, hálózatfejlesztési feladatok.

Az előzetes engedélyezésben, illetve engedélyezési folyamatban a telephelyi környezetvédelmi és a létesítési engedélykérelemhez szükséges méréseket, mintavételezéseket és elemzéseket végezzük, továbbá ezen engedélykérelmek összeállítása, amit el kell végeznünk. És a tájékoztatás területén nemcsak a hazai, hanem a külföldi érintettekkel is folytattunk tárgyalásokat. Itt elsősorban az espooi egyezményre kell gondolni, amikor az előzetes konzultációs dokumentáció benyújtásával együtt maga a dokumentum lefordításra kerül, és a környező országoknak eljuttatjuk.

Az új blokkokkal kapcsolatos műszaki elvárások közül nyilván legfontosabb és számunkra is elsőrendű prioritású a nukleáris biztonság, amelyet Rónagy főigazgató úr által is kiemelt 3+ generációs reaktorok tudják biztosítani. Jelenleg a piacon ezek azok a reaktorok, amelyek a legkorszerűbbnek számítanak.

Amit nagyon fontosnak tartunk, és kiemelt feladatként kezelünk, hogy ebben a beruházásban a hazai beszállítói hányad legalább a 30 százalékot elérje. A reaktorok közül többen is említették a szóba jöhető reaktorokat. Ezeknek a kimenő teljesítménye jelenleg 1000

és 1600 megawatt között változik. A lehetséges beszállítókat az előttem szólók többen is említették.

Amit szeretnék kiemelni, és kicsit kapcsolódik az előző témához is, hogy ezen reaktorok esetében a tervezési élettartam az 60 év.

ELNÖK: Jelezni szeretném vezérigazgató úrnak, hogy az ideje nagyjából lejárt. Természetesen nem akarom a mondat közepén félbeszakítani, de lassan a végére kéne érni a beszámolóknak.

NAGY SÁNDOR (MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt.): Jó. Köszönöm szépen, igyekszem a bizottság számára alapos tájékoztatást adni, de igyekszem rövidre is fogni.

A potenciális reaktortípusokról annyit szeretnék elmondani, hogy az APR 1400-as koreai blokk egy Westinghouse-gyökerekkel rendelkező reaktor volt. Saját fejlesztés, koreaiak fejlesztették ki, és ami figyelemreméltó, hogy a fejlesztések következtében exportéretté vált ez a termék, és nagy reaktorgyártók elől vitték el az Egyesült Arab Emírátsokba meghirdetett, négy reaktorblokkra vonatkozó tendert 4x1400 megawattos reaktor építésére. Egyébként miután számunkra nagyon fontos, hogy referenciával rendelkező blokkok legyenek csak, tehát ne a prototípus betegségeit kelljen nekünk elviselni, ezért az egy nagyon komoly és figyelembe veendő szempont, hogy hol és milyen tapasztalatokkal építenek ilyen reaktorokat.

Ezek nemcsak az Egyesült Arab Emírátsban, hanem Dél-Koreában is számos helyen épülnek. Tehát az építés, szerelés, üzembe helyezés és az üzemeltetés tapasztalatait nagyon könnyen figyelemmel tudjuk kísélni, mert az első ilyen típusú blokk a jövő évben lesz párhuzamosan kapcsolva.

A következő blokk az ATMEA, amely egy nagyon érdekes és izgalmas reaktortípus, ugyanis ez egy francia–japán házasságból született, igaz, bármennyire is tetszenek a műszaki megoldásai, ilyen reaktorblokk még nem üzemel a világon sehol, viszont tudjuk és ismerjük a reaktorsziget francia fejlesztésű üzemeltetését, és Mitsubishi turbinák is működnek a világban mindenütt. Ilyen blokk jelenleg még nem működik sehol, viszont biztató, hogy úgy Jordániában, mint Argentínában, ezek a blokkok a shortlistre kerültek, sőt Jordániában jelenleg a kiértékelésük is folyamatban van.

Az AP 1000-es blokk egy Westinghouse-szállítású blokk, ahol Toshiba turbina van, viszont ennek az érdekessége, hogy ez a reaktorblokk egy teljesen innovatív, nem egy evolúciós folyamat eredménye. Szakítottak a korábbi reaktortervezési elvekkkel, és gyakorlatilag passzív biztonsági rendszereket építettek be, aminek következtében ezek a reaktorok egy fukusimai balesetet, tehát egy teljes, külső-belső feszültségkimaradást, párosítva a hűtővíz-kimaradással, azt 72 órán keresztül elviselik, és amennyiben egy kézi armatúra, tehát kézi tolózár kinyitására kerülne sor, akkor ez az időtartam 168 órára növekszik. Ez olyan bőséges időtartam, ami idő alatt az üzemeltető számára kellő időt biztosít bármiféle beavatkozás végrehajtására.

A következő reaktor az EPR, egy AREVA 1600 megawattos blokk, ennek a nagyon nagy előnye, hogy fajlagos önköltsége 10 százalékkal alacsonyabb, mint a többieké. Elsősorban nyilvánvalóan a nagy beépített egységteljesítménynek köszönhetően. Európában kettő ilyen reaktor épül, az Olkiluoto-3, amit Rónaky úr is említett, ez a prototípus akárcsak Flamanville, ahol már némiképpen jobbak a tapasztalatok, de igazából úgy tűnik, hogy a prototípus építésének a tapasztalatait Kínában tudták leginkább kamatoztatni, mert a Kínában épülő két blokk úgy határidőben, mint költségben az előirányzottakon belül van.

A VVER reaktort említtem utolsóként, bár talán ezzel lehetett volna kezdeni, hiszen a legtöbb blokkot a világon a ROSZATOM építi elsősorban Oroszországban, és nem utolsósorban Törökországban építenek még blokkot, Vietnamban építenek, Kínában építenek, tehát az orosz technológia, a nukleáris technológia úgy tűnik, hogy nagyon erős. Ezek a

reaktorok, amiket szállítanak, általunk jól ismertek, hiszen a VVER 440-es reaktor nagytestvérei. 1150, illetve 1200 megawatt teljesítmény, a robusztus terv, akárcsak a VVER 440-es, nagyon megbízható üzemeltetésű, és ha erre esne a választás, akkor gyakorlatilag az ismert technológiával tudnánk tovább működtetni.

Talán azzal kellett volna kezdenem, hogy milyen biztonsági elvárásokat támasztunk, bár Rónaky főigazgató úr a sztenderdek, illetve követelmények meghatározásánál kiemelte, elsőként egy erős, előfeszített beton konténment. Ennek a beton konténmentnek a mai követelmények szerint repülőgép-bechapódásra méretezettnek kell lennie. Ezek a reaktorok ezt teljesítik.

Súlyos balesetknél keletkező hidrogén eltávolítása passzív rekombinatorokkal, ez már szinte alapkövetelménynek tekinthető, de meg kell mondjam, hogy a második generációs reaktorok többsége is már rendelkezik ezzel a tulajdonsággal.

Azzal együtt, hogy a 3+ generációs reaktoroknál alapvető követelmény az a zónaolvadási gyakoriság, vagy reaktor sérülésének a gyakorisága, amit egymillió évente egyszer engedhetünk meg, tehát a tervezési irányelv egymillió évente egy meghibásodás. Ha ilyen kis valószínűséggel bekövetkező esemény történik, akkor a reaktorakna alatt elhelyezkedő, hűthető olvadékcspadáról kell gondoskodni, amely garantálja az ott keletkező energia elszállítását.

A konténment hosszú távú, hosszú időtartamú, megbízható hűtéséről gondoskodni kell, ez ugyancsak azért van, hogy az ott keletkező energiát el lehessen szállítani. Független biztonsági villamos rendszereket kell telepíteni, és az már nemcsak a nukleáris iparra jellemző, de mindenütt digitális irányítástechnikát alkalmaznak. Fejlett védelemmel kell rendelkezni külső veszélyeztetettség ellen, mint például földrengés. Itt szeretném azt kiemelni, hogy a paksi telephely 0,25 g szabadfelszíni gyorsulásra jellemzett, ezen reaktorok mindegyike 0,3 g-re alapon méretezettek. Extrém hőmérséklet, szélkésések és egyebek, villámcsapás, tűz, és már említettem a repülőgép-bechapódást. Itt nemcsak ennek a dinamikus hatásnak az elviselésére, hanem az azt követő tűz elviselésére is méretezettek.

Finanszírozás. Ezzel kapcsolatban természetesen azokat a lehetőségeket vizsgáltuk, mint amit a világban mindenütt. Az MVM önrészt, tehát a tulajdonosi önrészt egy osztalékkelkülönítéssel, hitelfelvétellel, kötvénykibocsátással, illetve nem utolsósorban a telephely apportba adásával lehet biztosítani.

Banki hitel, illetve lehívható kölcsön, amit vizsgáltunk. Itt legvalószínűbb egy komplex, szindikált hitelnek a felvétele. Multilaterális pénzügyi intézmények mint az Európai Befektetési Bank vagy az Európai Bizottság EURATOM kölcsöneit vettük figyelembe, és az exporthitel ügynökségeket, amelyeket a szállító országok mindegyike felajánlott.

Vizsgálat tárgya az úgynevezett build, own és transzfer struktúra, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy a szállító magára vállalja az építést, csúszás, illetőleg az építési költségek túllépésének a kockázatát, és a létesítmény átadására csak az üzembevételt követően kerülhet sor. Erre is van lehetőség, nemzetközi tapasztalat, például a török erőműépítés ebben a struktúrában valósul meg.

A környezetvédelemmel kapcsolatos jelenlegi állásról már esett szó, úgyhogy én ezzel nem szeretném a tisztelt bizottság idejét rabolni, jelen pillanatban úgy állunk, hogy benyújtásra került az előzetes konzultációs dokumentáció. A fordítás az utolsó fázisban van, és ahogy a környező országok nyelvére, és ezen túlmenően oroszra és angolra lefordított dokumentumokat átadjuk a Vidékfejlesztési Minisztériumnak, akkor a lakosság értesítése, környező országok értesítése, az érintett települések értesítése megtörténik, és 45 napon belül várhatóan a Vidékfejlesztési Minisztériumtól megkapjuk azokat a szakmai észrevételeket, amelyeket a vizsgálati program végrehajtásakor figyelembe véve a környezeti hatásvizsgálati engedélyezési dokumentáció összeállítását el tudjuk majd végezni.

ELNÖK: Köszönöm, vezérigazgató úr. A további információkra, azt gondolom, a kérdéseknél vissza fogunk tudni térni, de muszáj továbblépnünk a parlament napirendjét is figyelembe véve. Köszönjük a tájékoztatást, és természetesen bármilyen kérdés majd fölmerül, akkor lehetőség lesz a megválaszolására.

Továbblépnék a Vidékfejlesztési Minisztérium éppen imént említett környezetvédelmi engedélyezési eljárással kapcsolatos tájékoztatására. Ismét Dobi Bálint főosztályvezető úr áll a bizottság rendelkezésére, öné a szó.

Dr. Dobi Bálint (VM) tájékoztatója

DR DOBI BÁLINT (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

Kapcsolódni szeretnék vezérigazgató úr szavaihoz, illetve a Rónaky főigazgató úr által már említettekhez. Az elmúlt hónapokban az 1194-es kormányhatározatnak megfelelően mi is áttekintettünk a jogszabályaink megfelelőségét, a valószínűleg igen terjedelmes és nagyléptékű engedélyezési eljárásához szükséges emberi és pénzügyierőforrás-igényeinket, és ezt átadtuk a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium számára, ahol az erről készülő kormány-előterjesztés egyeztetése folyamatban van.

A vezérigazgató úr itt már említette az előzetes konzultációt. Valóban, egy kétfázisú környezetvédelmi engedélyezést tervezünk, ami az előzetes konzultációval indul. Ennek végén kicsit pontosítanék, nem a minisztérium, hanem a pécsi székhelyű Dél-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség fogja megadni azt a véleményt, amely alapján aztán a tulajdonképpeni hatásvizsgálat elkészülhet.

Terveink szerint, ha megérkeznek az angol, illetve egyéb nyelvű anyagok, dokumentációk, akkor mind a hét környező ország számára a saját nyelvükön, illetve az Európai Unió valamennyi országa számára megküldjük a dokumentációt.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján bármely országban nukleáris fejlesztés történt, vagy ezzel kapcsolatos kezdeményezés, akkor az espooi egyezmény alkalmazásával arról mi is értesítést kaptunk, éppen ezért mi is úgy döntöttünk, hogy az Európai Unió valamennyi országa számára megküldjük ennek az előzetes konzultációnak az anyagát.

Összefoglalva én annyit szeretnék mondani, hogy célunk az, hogy egy nagyon transzparens, átlátható és a környezetvédelmi elveket a legmesszebbmenőkig figyelembe vevő eljárást folytassunk le.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, és a civil szervezetek képviselői következnek, elsőként Perger András, az Energia Klub programvezetője.

Perger András (ENERGIAKLUB) előadása

PERGER ANDRÁS (ENERGIAKLUB): Elnök úr, tisztelt bizottság! Ismét köszönöm a szót.

A következő pár percben a paksi atomerőmű bővítéséről, illetve a Lévai-projektről tervezek beszélni, igyekszem az időkeretet tartani. *(Kivetítő segítségével tartja prezentációját.)*

Az ENERGIACLUB már a kezdetektől fogva figyelemmel követi ezeket a folyamatokat, a bővítéssel kapcsolatos folyamatokat, és akkor most vezérigazgató úr már bemutatott egy hasonló ábrán, most az én interpretációm következik.

2007-ben kezdődött a telepprojekt a paksi atomerőműben. Különböző területeken vizsgálták a bővítés kérdését. Majd 2008-ban került sor az akkori parlament által elfogadott energiapolitikai, energiastratégiai határozatra, elfogadására, amely az alábbiakat mondta, hogy különböző területeken történő megalapozást követően kellene az országgyűlés elé

visszatérnie a kormánynak a javaslattal arra vonatkozóan, az erőmű szükségességére, feltételeire, erőmű típusára és telepítésére vonatkozó javaslatokkal.

Ezenközben a telepprojekt tovább folyt, majd 2008-ban le is zárult. 2009-ban született meg az az országgyűlési határozat, ami a fenti szöveggel adott előzetes elvi hozzájárulást a paksi atomerőmű telephelyén a blokkok létesítéséhez szükséges előkészítő tevékenység megkezdéséhez. Ezzel kapcsolatban nekünk már akkor számos problémánk volt, amelyekkel egyrészt az Alkotmánybírósághoz, másfelől pedig a jövő nemzedékek országgyűlési biztosához fordultunk.

A problémáink arra korlátozódtak, hogy nem világosak sem az atomtörvényben használt fogalmak, sem pedig az országgyűlési határozatban foglalt fogalmak. Nem világos, hogy mit jelent az előkészítő tevékenység, mit jelent a megkezdés, hiszen már az országgyűlési határozat előtt is a telepprojekt keretében már dolgoztak ezeken a kérdéseken, és a későbbiekben sem tisztázódott, hogy mi számít előkészítő tevékenységnek megkezdésnek. Kérdéses, hogy ennek a későbbiekben megkezdett Lévai-projektnek mi lesz egészen pontosan a feladata, és hogy a folyamatban érintett szereplők, úgymint a kormány, a paksi atomerőmű és az MVM viszonya hogyan alakul ebben a folyamatban, nem világos, hogy ki mikor milyen döntést hozhat meg. Közben megkezdődött a Lévai-projekt még az év során.

2010-ben érdekes nyilatkozatokat lehetett már hallani, amelyek arra utaltak, hogy már 2010-ben megkezdődhetnek az engedélyezési folyamatok, ami annak a fényében érdekes, ma már tudjuk, hiszen számos adatkérelmi, adatigénylési eljárásunk van a paksi atomerőművel és az MVM-mel kapcsolatban. Már azt is tudjuk, hogy ezeket a tanulmányokat csak jóval ezután rendelték meg, 2011-es, '13-as határidőkkel. Mindmáig nem világos, hogy 2009 végén, 2010 elején miért állították úgy be az eseményeket, hogy lehetséges az engedélyezésnek akár a megkezdése.

2011-ben született meg Fülöp Sándornak a véleménye, állásfoglalása a 2009-es országgyűlési határozatról, amelyben az alábbiakat állapította meg, hogy nem vizsgálták ténylegesen szükség van-e többlet-atomenergiára, nem végeztek el megfelelő, szükséges hatásvizsgálatokat. A határozat szövege nem tükrözi a tartalmát, nem utal egyértelműen arra, hogy itt a bővítésről van szó, miközben egyébként azon dolgoznak, és felszólított különböző vizsgálatok lefolytatására, a jogszabályi környezet rendezésére és a nyilvánosság tájékoztatására.

Ha már a nyilvánosságnál tartunk, már említettem, hogy az MVM-mel és a paksi atomerőművel összefüggésben is számos adatigénylést kezdtünk meg, kezdtünk levelezésbe. Ezek során sor került a telepprojekt kapcsán és a Lévai-projekt kapcsán is egy-egy peres eljárásra. Azt kell mondanunk, hogy a Lévai-projekt tekintetében az MVM részéről először egy vonakodó, elutasító magatartást mára föl váltott egy sokkal nyitottabb, pozitívabb hozzáállás ehhez a kérdéshez. Amiket én most itt elmondok, azok döntő részben az MVM által szolgáltatott információkon alapulnak, de azt is meg kell állapítsuk, hogy az információk döntő része továbbra sem nyilvános.

Idén került sor, ahogy szó volt róla, a kormányhatározatok meghozatalára, amelyekkel az aggályunk továbbra is az, hogy az érintett szereplők viszonyát nem rendezzi. Kicsit úgy tűnik, hogy a korábbi status quó-t, amelyben az MVM dolgozott a projekten, a kormány pedig legfeljebb kormány szinten folytatott megbeszéléseket külföldi államokkal, szereplőkkel, kormányokkal, ez egy kicsit mintha felborulna, és a kormány is aktívabban igyekszik fellépni ebben a folyamatban. De a jogszabályi háttere továbbra sem tisztázott számunkra, továbbra sem világos, hogy ki mikor milyen döntéseket milyen alapon hozhat.

A megkapott adatok, információk alapján pedig arra a következtetésre kellett jutnunk, hogy a Lévai-projekt keretében nem a megalapozó kutatásokat és egyebeket végeznek elsősorban, hiszen látjuk, hogy az eddigi kiadások alapján ezekre a műszaki, gazdaságossági és egyéb elemzésekre mindössze a költségeknek körülbelül az ötöde jutott. Ehhez képest az

engedélyezésre és a tenderkiírás előkészítésével kapcsolatos költségek majdnem a teljes költség felét teszik ki és további 22 százalékot pedig PR-ra, kommunikációra költenek, illetve költöttek.

Csak egy érdekesség. Körülbelül ennyi adatot kaptunk meg, szerződéseket és egyéb dokumentációt az MVM-től. Ezek közül a legfelső dokumentumnak az a címe, hogy potenciális magyar közreműködők új atomerőművek létesítésében. Erre a dokumentumra négyheti munka ellenértékéért több mint 30 millió forintot fizettek ki. Ehhez képest kicsit furcsának tartjuk, hogy az elmúlt hetekben felhívás jelent meg gyakorlatilag az azonos témakörben, hogy az MVM-csoport beszállítókat keres, de erre majd biztos megkapjuk a választ, hogy miért van szükség ezt felmérni, és hirdetésben is keresni ezeket a cégeket.

Összefoglalva arra következtetésre jutottunk, hogy az eddigi elköltött 3,6 milliárd forint nem igazán a kutatások és megalapozó elemzések elvégzését szolgálja, hanem elsősorban gyakorlatilag a bővítés tényleges megkezdéséről szól. Számos kérdésre máig nem kaptunk választ, Fülöp Sándor biztos állásfoglalását tudomásom szerint teljes mértékben figyelmen kívül hagyták.

Szintén az általunk látott információk alapján mondhatom azt, hogy úgy néz ki, hogy a gazdaságosság kérdését gyakorlatilag utoljára 2008-ban még a gazdasági válság kitörése előtt vizsgálták. A fukusimai eseményekre itt szintén nem látszik reflektálni a Lévai-projekt, *(Elnök jelzésére:)* egy percet kérek még. Tudomásunk van arról is, hogy olyan vizsgálatot is lefolytattak, amely azt vizsgálná, hogy beépíthetők-e a bővítés költségei a villamos energia árába, és ez teljesen újszerű elem a korábbiakban elhangzottakhoz képest.

2013-ban pedig úgy néz ki, hogy esetleg már a tender kiírására és engedélyezés megkezdésére is sor kerül, de majd ezt meglátjuk. Elnök úr, tisztelt bizottság, köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen, és akkor Szegfalvi Zsolt, a Greenpeace Magyarország igazgatója következik, parancsoljon.

Szegfalvi Zsolt (Greenpeace Magyarország) hozzászólása

SZEGFALVI ZSOLT (Greenpeace Magyarország): Köszönöm. Így a végén már nagyon nehéz újat mondani, de próbálok egy kicsit kilépni a környezetvédelem területéről, és a finanszírozásról nyújtanék egy kis ismertetőt, hogy az mindenki számára jól ismert, hogy maga ez a projekt alaphangon egy 3-4 ezer milliárdos beruházást jelent. És itt a szakemberek említették az Olkiluoto és a Flamanville erőműveket, amiknek az építését nagyon közelről figyelik. Ami már csak azért is fontos, hogy elkerülhessük azt, amit az ottani építetők elhibáztak, ugyanis például az Olkiluoto erőmű még mindig nem kész arra, talán 2014-ben vagy '15-ben kezd el működni, és már 55 százalékkal túllépte az eredeti költségvetését.

Ami a nemzetközi befektetői háttérrel mutatja, az az, hogy egy nagy bizonytalanság van a nukleáris befektetések területén. Általában egy-egy nagybefektető nem is vállal egy erőmű-beruházást, hanem ahogy itt utaltak is rá, egy széles körű összefogással lehet ezt csak megoldani, de mindenképpen nagyon kockázatosnak tartják ezt. Lehet az, hogy ha az orosz vonalat választja a magyar kormány, akkor ezt viszonylag egyszerűbben meg lehet oldani, viszont akkor nekünk lesz szűk mozgásterünk a későbbiekben.

Tehát ez mind arra mutat, hogy állami anyagi szerepvállalás és pénz nélkül nem tudnak megépülni szinte seholy az atomerőművek. Ennek az ára mindenképpen vagy előzetesen vagy utólag jelentkezni fog, és csak egy érdekes hír, hogy a Moody's hitelminősítő az utóbbi időben két ilyen atommal kapcsolatos döntést minősített pozitívan. Az egyik az volt, amikor az EON és az RWE kivonult az angol erőműépítési piacról, és ezt úgy kommentálták, hogy ezek után az EON és az RE sokkal kisebb kockázatot jelentő befektetéseket gondolkozhat.

A másik pedig az volt, amikor a Siemens bejelentette, hogy teljesen kivonul a nukleáris piacról, amit a Moody's úgy kommentált, hogy olyan befektetési pénzek váltak így elérhetővé, amit sokkal nagyobb átláthatósággal lehet befektetni.

Tehát összefoglalva nem átlátható a megtérülés és az összes járulékos költség. Nagyon nehéz az árkalkuláció háttérét megbecsülni. Egy nagyon koncentrált tőkeáramlásról van szó, ami nagyon szűk csatornán folyik át, így a működés átláthatósága nem biztosított, és természetesen magas korrupciós veszéllyel jár, míg hogyha egy másik irányba haladna az ország, akkor egy diverzifikált befektetés a megújulóknak sokkal jobban szolgálná az önellátást. Kis, többszereplős projektek lennének, amik sokkal könnyebben átláthatók, akár egy hatóság számára is, akár a civilek számára, és ebben az állami érdekelttség, illetve állami szerepvállalás sokkal kisebb lenne.

Még a környezetvédelmi területről két gondolat. Hogyha megépül Paks II., akkor 60 százalékos lesz a részesedése a villamosenergia-termelésből. Emellé mindenképpen viszonylag magas tartalékkapacitást kell beépíteni, vagy pedig olyan energiatároló megoldásokat, ami környezetvédelmi szempontból eléggé megkérdőjelezhető, mint például egy szivattyús tározó. És nem szabad elfelejtenünk, hogy jelen pillanatban sincs a magas radioaktivitású anyagok elhelyezésének végleges megoldása. Jelen pillanatban is egy 50 évre szóló átmeneti tárolóban pihennek. Ha Paks II is megvalósul, ez ennek a hulladéknak a további felhalmozódását fogja eredményezni, és nem tudjuk, hogy ezek utána hova fognak kerülni véglegesen.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor most kerül sor a képviselői kérdésekre, észrevételekre. A bizottság döntése nyomán mind az üzemidő-hosszabbítással, mind az új blokkokkal, bővítéssel kapcsolatos kérdéseket most lehet föltenni. *(Jelzésekre:)* Kérdezem, igen, elsőként Szabó Imre alelnök úr, majd Nagy Andor alelnök úr, és Bödecs Barna képviselő úr. Parancsolj.

Bizottsági kérdések, vélemények, hozzászólások

SZABÓ IMRE (MSZP): Köszönöm. Elnök úr, én egy ügyrendi típusú javaslatot is szeretnék a hozzászólásomban tenni. Jelesül azt, hogy ha a két civil szervezet által feltett kérdésekre válaszolnának az előterjesztők, akkor azt gondolom, hogy nagyon sok olyan kérdést, amit egyébként mi magunk is föltennénk, hiszen ugyanabban a témakörben forgunk, megválaszolva értékelhetnénk itt a bizottsági ülésen.

De nyilvánvaló, hogy ezek között is vannak kiemelten fontosak, és hát annak előrebocsátásával, hogy a magunk részéről az üzemidő-meghosszabbításnak pillanatnyilag nem látunk alternatíváját, tehát ezt a Magyar Szocialista Párt támogatni fogja továbbra is. Viszont e kérdéskörben én is szeretném, hogy ha külön kitérnének az ENERGIACLUB által is fölített témakörök közül arra, hogy hogyan és milyen módon garantálhatóak azok a biztonsági elemek, hogy lehet azt a fajta biztonságot nyújtani, amit „a konténment tervezési nyomáson történő vizsgálat megfelelő eszköz lehet az ellenállóképesség bizonyítására” megfogalmazással kaptunk meg az írásos anyagban. Ez külön is egy olyan kérdéskör, ami a meghosszabbítás témakörében, azt hiszem, hogy meghatározó, ami a bizalom kérdését is nyilvánvalóan érinti, és a továbbiak szempontjából is meghatározó lehetne.

A másik témakörben, a bővítés témakörében az álláspontunk az, hogy csak egy nagyon széles társadalmi támogatottság esetén látjuk megvalósíthatónak, és természetesen azoknak a gazdasági, és most nem akarok ismétlésekbe belemenni, hiszen itt elhangzott számtalan olyan kitétel, ami ismétlést jelentene a részemről. Tehát mind biztonsági, mind gazdasági, mindpedig társadalmi kérdéseknek a teljes körű megvizsgálása mellett, és a teljes nyilvánosság biztosítása mellett.

Itt ennél a témakörnél külön kérném azt, hogy térjenek ki arra a kormányzat oldaláról, hogy mikor tervezi a kormányzat annak a határozatnak a meghozatalát, amely rögzíti azt, hogy mely adatok azok, amelyek mindenképpen nyilvánosságra tartozó adatok, és mik azok az adatok és milyen indokok alapján, amelyek nemzetbiztonsági kockázatok alapján viszont nem tartoznak a nyilvánosság témakörébe. Hiszen láthattuk azt is, hogy mind a két civil szervezetnek, de különösen az ENERGIAKLUB-nak milyen hosszú procedúrákat kellett folytatnia annak érdekében, hogy egyáltalán információkhoz jussanak, ez pedig nyilván nem erősíti a bizalmat. A társadalmi bizalmat semmiképpen.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Nagy Andor alelnök úr.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Köszönöm, elnök úr. Nem volt egyszerű végigülni ennyi előadást, és ha én raktam volna össze az ülés napirendjét, lehet, hogy kevesebb előadással is beértük volna, mert szerintem most kezdődik az érdekesebb része talán az ülésnek, hiszen végre kérdezhetünk.

Ez egy kicsit ellent is mond a saját ügyrendi javaslatomnak, mert lehet, hogy a felénél is lehetett volna kérdezni, csak azt éreztem, hogy ha azt megtesszük, akkor egy csomóan elmennek egy idő után, mert annyira hosszú ez az idő. És azért javasoltam részben azt, hogy hallgassuk meg egyszerre a két előadást, mert a két dolog abból a szempontból függ össze az én fejemben, és kérem, engedjék meg, hogy röviden értékeljem, amit most itt hallottam, hogy itt mind a két esetben egy nagyon lényeges kérdéstről van szó: arról, hogy kell-e Magyarországnak atomenergia. Ezt ugyan nem tette föl senki, de van olyan ország az Európai Unióban, és ilyen Németország, 2022-től úgy döntött, hogy ő az energiamérlegében az atomenergiáról lemond, és helyette megújuló energiákkal pótolja azt a 18-20 százalékot. Talán leszámítva a Greenpeace-es vendégünk utolsó megjegyzését, én azt gondolom, hogy itt Magyarországon nincs abban vita, hogy Magyarországnak a nukleáris energia békés célú hasznosítása stratégiai érdeke. Ezt ugyan így nem mondta ki senki, de azt gondolom, s ez a kormánypártok álláspontja, hogy nekünk ebből a szemszögből kell vizsgálnunk mind a két kérdést. És egyetértek Szabó Imrével abban, hogy az üzemidő-hosszabbítás sok szempontból problémamentesebb, mint a bővítés, de azt azért szeretném kimondani, hogy ez a békés célú hasznosítás a magyar embereknek véleményem szerint stratégiai érdeke. Erről nem mondhatunk le.

A következő alapkérdés, amit én a mai nap alapján föl tettem magamnak, az az, hogy vajon megnyugtató módon történik-e az üzemidő-hosszabbítás, ha nem mondunk le az atomenergia jövőjéről vagy jelentőségéről a jövőben, és megnyugtató módon történik-e a bővítés. A két civil szervezet jelenléte érdekesebbé teszi minden bizonnyal a mai ülésünket, azonban azt is szeretném megjegyezni, hogy nemcsak ők képviselik civil szervezetként Magyarországot, sőt a civileket. Tehát ha őket kettőjüket meghívták, itt ül a teremben olyan más civil szervezet is, akit lehet, hogy érdemes lett volna meghívni, és nem feltétlenül azt az álláspontot képviselték volna, mint amit a Greenpeace-től, illetve az ENERGIAKLUB-tól hallottunk. De hozzáteszem, hogy ami kérdéseket föl tettem, azok valóban releváns kérdések.

És szeretnék egyet kiemelni, amit talán Perger András fogalmazott meg, ez a bizalom ügye, kérdése. És én ezt teljesen más megvilágításba szeretném helyezni, mert én azt gondolom, hogy az nem helyes, ha egy civil szervezet megpróbálja relativizálni a hatóságokba vetett bizalmat. Azt hiszem, hogy ő is elmondta a hozzászólásában, hogy mi, akik nem vagyunk szakemberek, és itt a teremben ülők döntő többsége nem az, a politikusok többsége sem az. Mi valóban, mint amikor megoperálnak bennünket, kell hogy bízzunk az orvosban, kell hogy bízzunk a szakembereinkben és a hatóságainkban. És én nem szeretném, hogyha innen erről az ülésről úgy mennénk el, hogy ez relativizálódik. Nincs senkinek oka arra, hogy itt lehajtott fejjel menjen el erről az ülésről, mert a hatóságok végzik a dolgukat, az

MVM végzi a dolgát. Fontos dolog valóban az átláthatóság, hogy mindenről, amiről egyáltalán tudomást szerezhettek, arról tudomást is szerezzünk. Ezt Szabó Imre érzékeltette a hozzászólásában, hogy az atomerőmű bővítésének vannak olyan nemzetbiztonsági szempontjai, amelyeket itt nem tárgyalunk meg, ami miatt bizonyos dolgokat valóban nem lehet nyilvánosságra hozni, de ez nem azt jelenti, hogy az előkészítés folyamatát ne kísérje végig az átláthatóság.

Én a hatóságok és az itt lévő szakemberek előadásából azt a következtetést vonom le magamnak, hogy az üzemidő-hosszabbítás az az én számomra biztonságos módon történik, figyelembe veszik a környezetvédelmi hatósági engedélyeket, és ahogy én hallottam, én azt az állítást is megfogalmaznám, hogy ez ma, a mai magyar valóságban gazdaságos módon is történik.

Szeretnék kitérni arra is, hogy vajon helyes politika-e az, ha a magyar köznyilvánosságban szembeállítjuk a megújuló energiákat az atomenergiával. Én azt gondolom, hogy nem. A kettő jól megfér Magyarországon egymás mellett. Attól, hogy Magyarország egy olyan energiastratégiával rendelkezik, amely egy nukleáris, zöld- és szénforgatókönyvet céloz meg, tehát a magyarországi villamosenergia-ellátásban is meg hőenergia-ellátásban is mind a három energiaforrásnak megvan a helye. Én nem javasolnám azt, hogy egy olyan vita kezdődjön el Magyarországon, hogy mondjuk a megújulókat az atomenergia rovására fejlesszük, de azt se javasolnám, hogy az atomenergia melletti kiállítás mondjuk a megújuló energia rovására történjék, nincs is ilyen szándék, a magyar energiastratégia ezt egyáltalán nem támasztja alá.

Összességében tehát azt mondanám, hogy szerintem a magyar emberek érdeke az, hogy az üzemidő-hosszabbítás megtörténjen. A magyar emberek érdeke az, hogy ha megalapozott számítások és a biztonság is ezt indokolja, társadalmi elfogadottság is ezt övezi, akkor megépüljenek az újabb atomenergia-művi blokkok. Ennek a folyamatnak átláthatónak kell lennie, ezzel is egyetértek, és meg kell adni az erre hivatott szervezeteknek a lehetőséget, legyenek azok civil szervezetek, vagy akár a parlament bizottsága, hogy a megfelelő információkhoz hozzá tudjunk jutni, mert azt gondolom, hogy ebben az esetben lesz ez a folyamat valamennyiünk számára elfogadható.

Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak egy megjegyzést: alelnök úrnak a napirend összeállításával kapcsolatos észrevételeire, szeretnék reagálni, hogy a maximális körültekintéssel igyekszem összeállítani a napirendeket. Legutóbb a PM₁₀-meghallgatás kapcsán azt a kritikát kaptam a kormánypárti frakcióktól, hogy nem kellően széles körben hívtuk össze az érintetteket a téma megvitatására. Igyekeztünk most ezt a hibát kiküszöbölni, és megfelelően széles körben összehívni az érintetteket. Én azt gondolom, hogy valamennyi előadás fontos információkat tartalmazott, de természetesen a felvetett problémákra is figyelemmel leszünk a jövőben, és Bödecs Barna képviselő úr következik.

BÖDECS BARNA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Előjáróban engedjék meg, hogy elmondjam, hogy a Jobbik-frakció az üzemidő-hosszabbítás kérdését stratégiai fontosságú és elkerülhetetlen lépésnek tartja. A bővítés kérdését pedig stratégiai fontosságú döntés-előkészítésnek, amelyet támogatunk.

Ezt követően engedjék meg, hogy néhány konkrét kérdést tegyek föl. Rónaky úrtól szeretném megkérdezni, hogy jól értem-e, hogy az üzemidő-hosszabbítás tekintetében az az engedélyezési időtartam, ami most több lépésben bekövetkezik, az 20 esztendő lesz. Kérdésem, hogy a jelenleg üzemelő blokkok tekintetében ez eltérő céldátumra vezet-e a leállításban, avagy azonos céldátumra.

Vezérigazgató úrtól, Hamvas vezérigazgató úrtól szeretném kérdezni, hogy az üzemidő-hosszabbítás együtt jár-e bármely lényeges műszaki fejlesztésekkel, és ha igen, akkor ezek melyek, és milyen költségkihatásuk van az erőműre nézve.

Szeretném megkérdezni szintén vezérigazgató úrtól, hogy az üzemidő-hosszabbítás időtartamára szükséges nagy aktivitású, illetve kiégettűtőelem-tárolási kapacitás rendelkezésre áll-e, avagy ezt milyen időtávon fogják megvalósítani.

A bővítés-előkészítés tárgyában szeretném megkérdezni itt elsősorban államtitkár úrtól, hogy milyen tervek vannak abban a tekintetben, hogy az új Paksnak, az esetleges új Paksnak kapacitásában, teljesítményben hogyan kell viszonyulnia a régi Pakshoz, azaz a kormányzat beérné-e gyakorlatilag ugyanazzal a teljesítménnyel, avagy a vezérigazgató úr előadásában szereplő, adott esetben akár 50-60 százalékkal nagyobb teljesítményt is célnak tekinti a kormányzat.

Szeretném megkérdezni Rónaky úrtól, hogy az engedélyezés, az üzemidő-hosszabbítás, majd pedig az új blokkok esetleges engedélyezése tekintetében számolnak-e együttes átmeneti üzemidőtartammal, avagy sem. Ha igen, akkor ennek a körülbelüli időtartama milyen időtávú? Ezt azért is kérdezem, mert nyilvánvalóan egy esetleges átmeneti üzem befolyásolhatja az atomerőművek hűtővízellátásának a kérdését. Szeretném megkérdezni, hogy ebben a tekintetben milyen elképzelések vannak, különös tekintettel arra, hogy az utóbbi évek klímaváltozása következtében a Duna vízhozama eléggé lecsökkent, és ennek akár további csökkenése is várható, azaz erre milyen megoldások, elképzelések vannak.

Szeretném megkérdezni vezérigazgató urat, Nagy Sándor vezérigazgató urat abban a tekintetben is, hogy az esetleges új blokkok hulladék hő-hasznosítása tekintetében vannak-e konkrét elképzeléseik, illetve hát a hőhasznosítás tekintetében.

Első körben ezt szeretném megtudni, köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én is szeretnék néhány kérdést föltenni, erre az időre átadom az elnöklést Nagy Andor alelnök úrnak.

(Az elnöklést dr. Nagy Andor, a bizottság alelnöke veszi át.)

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Átveszem az elnökséget, és megadom a szót Jávor Benedeknek.

JÁVOR BENEDEK (LMP): Köszönöm. Elsőként az üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos kérdéseket szeretném föltenni, mindenekelőtt Rónaky igazgató úrnak, főigazgató úrnak. Kapcsolódva a civil szervezetek által felvetett kérdéshez az ultrahangos vizsgálatokkal kapcsolatban, többször elhangzott az a tájékoztatás a sajtóban is, hogy Pakson végeztek ultrahangos vizsgálatokat a konténment állapotát illetően. Kérdés az, hogy ezek kiterjedtek-e a teljes térfogatára és a teljes felületére a reaktortartálynak, ahogy ez Belgiumban megtörtént, vagy célzott vizsgálatok csak a varratok, a hegesztési varratok mentén történtek, illetve milyen kiterjedése volt ezeknek a vizsgálatoknak. Megismerhetők-e az eredményei ennek a vizsgálatnak, ideértve a módszertannal kapcsolatos kérdéseket is? Van-e lehetősége a bizottságnak, civil szervezeteknek, a nyilvánosságnak betekintést nyernie ezeknek a vizsgálatoknak az eredményeibe és a módszertanába?

A másik kérdésem az engedélyezéssel kapcsolatos, ugyancsak főigazgató úr számára, én a pontos határidőket szeretném megkérdezni. A paksi atomerőmű 1-es blokkjának az engedélye pontosan milyen határidővel jár le? Igaz-e az az információ, hogy december 14-ei határidővel jár le a működési engedélye, vagy ha nem, akkor mi a pontos határidő? Mikorra várható az engedély kiadása az atomenergia hivatal részéről, és az atomenergia hivatal jogértelmezése szerint mikor emelkedik jogerőre ez az engedély? Biztosítható-e, hogy az engedély lejártának az időpontjára jogerős engedély lesz a paksi atomerőmű 1-es

blokkjának? Amivel kapcsolatban azért megjegyezném, hogy ha ez nem következik be, akkor nem a paksi atomerőművet kell leállítani, akkor az 1-es blokknak nincsen engedélye, a másik három blokk zavartalanul üzemel tovább, mivel hatályos engedélyük van. Tehát itt maximum egyetlen blokk átmeneti kieséséről lehetne beszélni egy ilyen helyzetben. Természetesen az ülés elején tárgyalt törvényjavaslat részben ezt a problémát orvosolja, szerintem nem jó prioritássorrendet fölállítva.

Sokan beszéltek itt a társadalmi elfogadásról, az üzemidő-hosszabbítás és a bővítés kérdésével összefüggésben. Annyit engedjenek megjegyezni, hogy az a kérdés, amivel kapcsolatban 70 százalék fölötti társadalmi támogatottságot mutatott ki az erőmű által készített felmérés, egyetért-e azzal, hogy Magyarországon atomerőmű működik, erre én se tudok mást mondani, minthogy egyetértek. Ezt a tényt nehéz lenne cáfolni, tekintve, hogy többször magam személyesen jártam az atomerőműben. Viszont ha azt a kérdést teszik föl, amit a Medián és az Ipsos közvéleménykutatók tettek föl, hogy támogatja-e az üzemidő-hosszabbítást, és támogatja-e az új blokkok építését, akkor 60 százalék körüli az ellenzők aránya ezekben a kérdésekben, tehát korántsem olyan egyértelmű a társadalmi támogatottság, mint ahogy ez eddig körvonalazódott.

Az új blokkok létesítése ügyében, azt gondolom, hogy van néhány olyan kérdés, amire egyszerűen nem kaptunk most sem még világos választ, és amelyek előfeltételei annak, hogy felelősen ki lehessen írni egy tendert. Az első az, hogy pontosan mekkora blokkokat, mekkora teljesítményt kíván beépíteni az új paksi blokkokba az energetikai kormányzat. A Nagy Sándor vezérigazgató által bemutatott különböző műszaki megoldásokban a blokkok teljesítménye 1000 és 1600 megawatt között változott. Hogyha két blokkal számolunk, akkor ez 2000 és 3200 megawatt között szór a teljesítményt illetően. Hát nagyon nem mindegy, hogy tulajdonképpen Magyarország most mennyit akar beépíteni, ebben van-e egyértelmű döntés, hogy mekkora az a teljesítmény, amire Magyarországnak szüksége lesz, és amire tendert ír ki. Ez a jelek szerint azt is befolyásolja, hogy ki tudja megnyerni a tendert, mert ha egy 1000 megawattos blokkot akarunk építtetni, akkor arra kár elindulni egy 1600 megawattos blokkal. Tehát ez egy nulladik kérdés, amit tisztázni kéne.

A következő kérdés az, hogy van-e egy kész finanszírozási koncepció az új blokkok finanszírozása ügyében. Itt több lehetőséget fölvezetett vezérigazgató úr. Én azt gondolom, hogy tendert úgy kiírni, egy magyar GDP 10 százalékára rúgó tendert kiírni, hogy nem látjuk világosan, hogy milyen finanszírozási forrásai lesznek ennek, milyen finanszírozási konstrukcióval valósítja meg a kormányzat, hát az bátorságról tesz tanúbizonyságot. És hát az azért az előadásokból is kiderült, hogy bármilyen konstrukció is áll elő, ebben a hitel akár EBRD, akár más hitel, vagy kötvénykibocsátás, masszív szerepet fog játszani, amelynek a tőkeköltségei a magyar CDS-felárak mellett, azt gondolom, hogy egy elég komoly terhet jelentenek a magyar büdzsére, és az eladósodottságot jelentős mértékben növelni tudják.

Amennyiben olyan konstrukció nyeri el a beruházó magyar kormányzat tetszését, amelyben csak az elkészülte után veszi át az atomerőművet, és akkor áll neki a fizetésnek a magyar kormányzat, az pusztán annyit jelent, hogy 10 évvel kitoljuk ezt a fizetési kötelezettséget, tehát gyakorlatilag egy több ezer milliárdos fizetési kötelezettséget a 2020-as évek kormányzatára terhelünk rá. A hosszú távú eladósodottságot a legfőbb ellenségének tekintő kormányzat részéről ez is egyfajta izgalmas döntés lenne. És a kérdés az, hogy természetesen van-e elképzelésünk arról, hogy mi történik, hogy ha Magyarország 2025-ben nincs abban a pénzügyi helyzetben, hogy kifizesse ennek a költségeit. Akkor kinek a tulajdonába mennek át ezek a létesítmények?

Tehát azt gondolom, hogy egy világos finanszírozási konstrukció nélkül nagyon komoly kérdéseket vet föl, hogy szabad-e tendert kiírni egy ilyen kérdésben.

Még a blokkok teljesítményével kapcsolatban alelnök úr mondta, hogy ne állítsuk szembe egymással a megújuló energiát és az atomenergiát. Persze örülök, hogyha ez megoldható, úgyhogy ezzel kapcsolatban tennék föl egy kérdést. Ugye 2025 és '37 között,

amikor párhuzamosan fognak üzemelni a régi és az új blokkok átfedésben, akkor a magyar energiatermelésnek 60-70 százalék közötti részét a paksi atomerőművi blokkok, a régiek és az újak fogják biztosítani. 2030-as évtizedre a magyar energiastratégia 20-25 százalékos megújuló energia részarányt tervez be. Együtt ez 80-95 százalékos energiatermelés részarány.

Kérdezem, hogy a rendszerszabályozási kapacitás hol épül be ebbe a rendszerbe? Mind a megújulóenergia-források nehezen szabályozhatók, mind az atomenergia nehezen szabályozható villamosenergia-termelési módozat. Egy 80-95 százalékos részaránynál hol jön be, és milyen módon jön be a rendszerbe a rendszerirányítási tartalék? Vannak-e erre becslések, és ennek a költségeit becslik-e, vagy gázerőművek szabályozásával számolunk, gyorsan megújítható gázerőművi szabályozással, az viszont akkor óhatatlanul kiszorítja a megújulókat egy ilyen jelentős atomenergia részarány mellett.

Ugyancsak a pénzügyi része érdekes abból a szempontból, hogy vannak-e pontos becslések arra vonatkozóan, hogy milyen kilowattóra-árat becsülnek a kormányzati illetékesek a 2020-as évek második felére a nukleárisenergia-termelés bekerülési költségeként. És van-e összehasonlítás arra, hogy ebben az időszakban más energiatermelési formák milyen bekerülési költségen tudnak villamos energiát szolgáltatni. Igaz lesz-e az 2025 után, hogy az atomenergia valóban alacsonyabb áron tudja biztosítani a magyar piac ellátását, mint más energiatermelési források? Ezzel kapcsolatos tanulmányok készültek-e, megismerhetők-e?

Fölmerült az a kérdés már, hogy az országgyűlés előzetes jóváhagyásáról szóló döntése tulajdonképpen egy kérdés, hogy mire terjed ki, az csak előkészítése, vagy valóban a tender kiírása is felhatalmazza-e a kormányzatot. Itt a kérdésem az, és elsősorban államtitkár úrhoz szeretném intézni ezt a kérdést: várható-e, hogy az ezzel kapcsolatos döntés visszajön az országgyűlés elé? Az új blokkok létesítésével kapcsolatban az országgyűlésnek lesz-e még lehetősége véleményt nyilvánítani, és erről vitázni?

És Nagy Sándor vezérigazgató úr felé lenne még egy kérdésem. A sajtóban jelent meg olyan információ, ahol azt mondta, hogy a beruházó, várható beruházó számára ez lesz az első európai beruházás, ez a Pakson létesítendő blokk. Hogy akkor ezek szerint sejthető-e, hogy ki lesz a tender nyertese? A finn és francia, tehát az AREVA, az Olkiluoto és a flamanville-i beruházók, az AREVA blokkok létesülnek Európában, tehát akkor ezzel ők tulajdonképpen kiesnek a pixisből. A kérdésem az, hogy van-e valami preferenciája a kormányzatnak, illetve az MVM Paks II Atomerőmű Fejlesztő Zrt.-nek a várható tendergyőztessel kapcsolatosan.

Nagyon sok kérdésem lenne még, de nem akarom húzni a bizottság idejét, úgyhogy ennyinél maradok, és köszönöm a szót.

DR. NAGY ANDOR (KDNP): Jó, és akkor visszaadom az elnöklést Jávor Benedek elnök úrnak.

(Az elnöklést Jávor Benedek, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy van-e még kérdés a bizottság részéről? *(Jelzésre:)* Igen, Szabó Imre alelnök úr, parancsoljon.

SZABÓ IMRE (MSZP): Bocsánat, nem a saját nevemben kérek még egyszer szót, csak hát az a megtiszteltetés ért, hogy körünkben már régen jelenlévő képviselőtársunk, Oláh Lajos, aki sportbalesetet szenvedett az előző hétvégén, így ránézésre körülbelül egy 18 kérdésből álló sort bízott a gondjaimra, hogy ezt itt most tegyem fel. Én az egyébként is csökkenő népszerűségemet nem rontanám azzal, hogy most ezt itt felolvasom, viszont azt kérném államtitkár úrtól, hogy ezt átadnám, hogy szíveskedjenek írásban majd akkor képviselő úrnak válaszolni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, és akkor írásban eljuttatjuk államtitkár úrnak ezeket a kérdéseket, és akkor megadnám a szót elsőként... *(Jelzésre:)* Bocsánat, még Fejér Andor kíván kérdést föltenni.

FEJÉR ANDOR (Fidesz): Köszönöm a szót, tisztelt elnök úr, és köszönöm meghívott vendégeinknek az előadást.

Én szeretnék visszatérni azért oda, ahol valóban a mi helyünk van, nevezetesen a környezetvédelemhez, mert nekem az volt az érzésem, mint hogyha egy más típusú bizottsági ülésen lettünk volna, és teljesen eltolódtunk attól az iránytól, ami valójában a mi bizottságunknak. Még Bödecs Barna képviselő úr meg alelnök úr kérdései abszolút témába vágóak voltak, de itt a vége felé mint hogyha ilyen gazdasági vagy nem tudom milyen, érdekképviselési fórumon lettünk volna.

Én nagyon örülök azoknak az információknak, amelyeket hallottunk, egy dolognak nem, hogy Oláh Lajos képviselőtársunk sportbalesetet szenvedett, de már régebben, már másfél éve nem jár bizottsági ülésre, úgyhogy nem tudom, mennyire van összefüggésben a mostani meg az eddigi távolmaradás a bizottsági ülésekről.

Én azokat a fontosabb üzeneteket, amelyeket önöktől megkaptunk, nagyon jó szívvel vettem, és itt felírtam egy párat, biztonságos, üzembiztos, gazdaságos, energiafüggettség csökkentése, minimális környezeti hatás, földrengés elleni védettség növelése, védelmi rendszer lecserélése, közmeghallgatás Paks, Kalocsa lakossága számára. Azt gondolom, ezek mind-mind-mind nagyon fontos üzenetek, és nekünk környezetvédelmi bizottsági tagokként, vagy legalább is nekem környezetvédelem iránt fogékony politikusként ezek mind-mind nagyon fontos információk. És arra kérem önöket, hogy ezeket az információkat a továbbiakban is próbálják meg eljuttatni minél szélesebb körben, mert az az elfogadottsági index, amelyet itt láthattunk, a legalacsonyabb, ha jól láttam a grafikonon, 68 százalék volt, a legmagasabb 75 százalék, ez rendben van. De azt gondolom, hogy ezt folyamatosan tudatosítani kell a fogyasztókkal, hogy azon kívül, hogy egy olcsó energiaforrásról, energiátípusról van szó, meg kell nyugtatni, hogy egy biztonságos energiaforrás is.

Természetesen arra a kérdésre én is várom a választ, hogy a hermetikus térnek a vizsgálata milyen eredményre vezetett a hosszabbítás esetében. Látnak-e önök valamilyen kockázatot az elvégzett vizsgálatok fényében, vagy tényleg a hosszabbítás a tapasztalat hiányában is nagy biztonsággal kimondható, hogy nem jelent kockázatot az ország lakossága számára, illetve egész Európa számára?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Elnézést, egyetlen mondat vagy kérdés erejéig a pontos, tervezett kapacitáshoz kapcsolódóan, hogy a pontos, becsült költségei a beruházásnak azok mekkorák a kormányzat szerint?

És ha más kérdés nincs, akkor megadnám a szót elsőként Kovács Pál államtitkár úrnak.

Válaszok az elhangzott kérdésekre, észrevételekre

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Egy rövid gondolatot szeretnék az elején elmondani. Egyelőre az előkészítő munka most indult meg, tehát az előkészítésnek egy olyan fázisában több olyan kérdést is fölvetett a tisztelt bizottság, amely kérdések ma még egyértelműen nem válaszolhatók meg. Hiszen pontosan erre fog szolgálni majd az a pályázati kiírás, amit majd az MVM a maga részéről ki fog írni, és úgy gondolom, hogy kompletten a gazdasági kérdésekre csak akkor leszünk abban a helyzetben, amikor vissza fogunk tudni jönni a bizottság és a parlament elé, hogy

ismertessük, hogy pontosan milyen számokról is van szó. Mert úgy gondolom, hogy természetesen vannak referenciaszámok, itt láttunk ma CAD-görbétől kezdve sok mindent, de úgy gondolom, hogy ez egy versenyeztetési folyamat, ennek eredményeként tudunk majd több olyan kérdésre választ adni, amire ma még éppen az elköteleződés hiánya miatt sem a szállítók, sem a pályázatok nincsenek abban a helyzetben, hogy több kérdést meg tudnának válaszolni.

Én tisztelettel kérném, hogy szeretném a felszólalások legvégén megválaszolni a hozzám intézett kérdéseket, és inkább azt javasolnám elnök úr részére, hogy kezdjük a többi részletkérdéssel.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Természetesen erre van lehetőség. Rónaky úr, ha tud reagálni az önnek fölített kérdésekre, akkor megadom igazgató úrnak a szót.

DR. RÓNAKY JÓZSEF (Országos Atomenergia Hivatal): Köszönöm szépen, természetesen tudok reagálni és kötelességem is.

Az első kérdés, amit több képviselő úr is pedzegetett, ez a hermetikus tér vagy a konténment nyomáspróbája és nyomásállósága. Itt röviden annyit szeretnék elmondani, hogy az európai uniós csatlakozásunk során ez a konténment európai aggodalom tárgya volt. Akkor egy speciális projekt keretében az ezt üzemeltető három erőműtársaság, a szlovák, a cseh és a magyar egy vizsgálatot végeztetett el, nemzetközi vizsgálatot annak érdekében, hogy megállapítsa és bizonyítsa, hogy ez a típusú speciális konténment alkalmas arra a feladatra, amire tervezték. Ez a vizsgálat akkor sikeresen lezárult, ezt egy nemzetközi felülvizsgálat igazolta, így az európai uniós csatlakozás során egy nagyon fontos aggályról sikerült meggyőzni Európa közvéleményét, hogy nem aggály. Ez az egyik része, ez a tervezése.

A másik része az, hogy ezt hogyan próbálják ki. A létesítés után az induláskor az úgynevezett tervezési nyomásértékre, ami igen magas érték, azon el kell végezni egy integrális tömörségvizsgálatot, utána viszont egy technológiát dolgozott ki az üzemeltető, és hagyott jóvá a hatóság arra vonatkozóan, hogy a további időszakban milyen technológiával és milyen nyomásértékeken végződjön ez a vizsgálat. Ennek az volt az egyszerű oka, hogy a tervezési nyomás az a legnagyobb, tervezés során figyelembe vett üzemzavar során kialakuló helyzetre vonatkozik. Na most ennek sűrűn kitenni a szerkezetet, az eléggé logikátlan, mert maga a vizsgálat csökkenthet a megbízhatóságon. Ezért kidolgoztak egy technológiát, aminek az a lényege, hogy évente kisebb nyomáson minden főjavítás után megvizsgálják a tömörségét ennek a bonyolult épületszerkezetnek. Négyévenként a nagy főjavítások során, amikor teljes üzemanyagcsere van, akkor egy ennél magasabb módszerrel vizsgálják meg, magasabb nyomáson, és nem vizsgálják a teljes nyomáson. Egyszer elvégezték ezt a teljes vizsgálatot azért, hogy hitelesítsék, hogy az ily módon, csökkentett nyomáson, komplex technológiával elvégzett vizsgálatok tényleg megbízható eredménnyel járnak.

Annyit szeretnék hozzátenni, hogy ezek a vizsgálatok folyamatosan és állandóan azt az eredményt mutatták, hogy ezek a konténmentek a tervezési értéket tudják. Hozzá szeretném még tenni, hogy minden egyes induláskor, blokkindításkor az integrális tömörségvizsgálat az utolsó lépése a tömörségvizsgálatnak, mert amikor lezárják a konténmentet, lokális tömörségvizsgálatokkal is ellenőriznek.

Azt szeretném hozzátenni, hogy ez az eljárás természetesen ismert és nyilvános, a hatóságnál rendelkezésre álló dokumentumokba bárki bármikor betekinthez, semminemű titok nincs benne.

Ezt szerettem volna a konténmentről elmondani, és a reaktortartállyal kapcsolatban a Greenpeace képviselője által fölvetett belga problémáról pedig azt a tájékoztatást szeretném adni, hogy a belga hatóság a probléma fellépésekor azonnal tájékoztatta a társhatóságait, és azokat a hatóságokat, amelyek hasonló gyártású tartályokat üzemeltető országban vannak,

tehát ahol ez a probléma fokozottan érdekes lehet, azokat be is vonta ennek a problémakörnek a vizsgálatába.

Nem akarom untatni a részletekkel a tisztelt bizottságot, de arról van szó, hogy volt egy gyártó, azóta tönkrement, megszűnt, egy holland berendezést gyártó, kovácsoló cég, amelyik ennek a két említett reaktornak, a Doel-3-nak és a Tihange-2-nek a tartályait gyártotta, ezen kívül még számos tartály gyártásában részt vett Európában, reaktortartálynak, mert a reaktortartály maga az edény, annak a teste. Ezt nevezzük tartálynak. Tehát volt egy ilyen gyártó. Ennek a gyártónak két termékénél azért tapasztalták ezt a jelenséget, mint ahogy ezt elmondta Szegfalvi úr, mert újfajta vizsgálati technológiát vezettek be, és az új technológia természetesen a 70-es évekbeli ultrahangos technológiánál egy-két nagyságrenddel érzékenyebb.

Ennek következtében kimutattak hibákat, ezt lehet hibának nevezni, nem egységes szakvélemény, érzékelték ott bizonyos objektumokat, amikre a figyelmet fordították. Meg kellett ugyanis nézni, hogy ezek tartályon belüli buborékok, hibák, indikációk, sokféle valamit használnak, milyenek, hogy keletkeztek, de leginkább az a kérdés fontos, hogy veszélyeztetik-e a tartály további üzemeltetését. Mivel egy teljesen újszerű helyzet volt, a hatóság logikusan úgy döntött, egyetértésben egyébként az üzemeltetővel, hogy addig nem indítják újra az adott reaktort, amíg a részletes vizsgálat és annak kiértékelése le nem zárult.

A részletes vizsgálat a belga hatóság tájékoztatása szerint lezárult, most nemzetközi szakértők bevonásával azt értékelik, hogy ez veszélyeztetik-e a biztonságot. A hatóság képviselője legutóbbi találkozásunkkor azt mondta, hogy 99 százalékos biztonsággal érzik azt, vagy 98 százalékos biztonsággal, hogy ez nem veszélyeztetik a biztonságot. Egyszerűen egy gyártás alatti hőkezelésből származó ártalmatlan jelenség, de addig, amíg a nemzetközi szakértői testület erre végleg az áldását nem adja, addig a blokk természetesen nem indulhat újra. Hasonló kisebb mértékű hibákat találtak a Tihange-2-nél, és azokban az országokban, ahol ilyen gyártmányú reaktortartályok vannak, ez pedig Hollandia és Svájc, ott a soron következő ideai blokkleállítások során ezeket a vizsgálatokat elvégezték, és azt a tájékoztatást adták, hogy nem találtak ilyen jellegű hibákat, tehát ezek a hibák feltehetően az adott tartályok gyártása során elvégzett hőkezelés egyedi problémái, nem általános generikus jellegűek.

Természetesen mindenki, aki erről a problémáról értesült, az föltette magának a kérdést, hogy na és itthon mi van. Mi is föltettük ezt a kérdést, a paksi atomerőmű számára a hatóság mondjuk előírta, tehát fölkértük, hogy vizsgálja meg a paksi atomerőmű reaktortartályával kapcsolatban, milyen következményei lehetnek ennek a Belgiumban tapasztalt jelenségnek. Az idevonatkozó vizsgálatról a jelentés elkészült, és most éppen független szakértői felülvizsgálat alatt áll, és akkor fogjuk mi ezt megkapni és elbírálni. Azt már tudjuk, hogy sürgős intézkedésre nálunk a tartály teljesen más technológiája miatt nincs szükség.

Általánosabban pedig azt szeretném mondani, hogy az üzemidő-hosszabbítás egyik központi kérdése a tartály integritása. Elsősorban abból a nyilvánvaló tényből kiindulva, hogy szinte az egyetlen berendezés az atomerőműben, ami nem cserélhető. Tehát az üzemidő-hosszabbításnál az öregedési folyamatnál az a lényeg, hogy ami megöregedett, ki kell dobni, és a helyére jó minőségű újat kell tenni. A tartály azon kevés berendezések egyike, talán az egyetlen, ami elvileg sem cserélhető. Ennek következtében a tartály állapotára, ami biztonság szempontjából annak az integritása, szilárdsága és tömörsége meghatározó jelentőségű, a blokk indításától kezdve igen nagy figyelmet fordít mind az üzemeltető, mind a hatóság. Nagyon komoly, nemzetközileg is elismert tartályvizsgálati program zajlik a paksi atomerőmű blokkjainak indítása óta, természetesen ennek eredményei, a program és az eredményei nyilvánosak, az üzemidő-hosszabbítás kapcsán a tartályvizsgálatok további programja, módszere az egy nagyon fontos engedélyezési kérdés. És ezt kiemelt figyelemmel követi a

hatóság, tehát a tartályt éppen egyedisége és meghatározó biztonsági jelentősége miatt eddig is kiemelt figyelemmel kísértük, és ezután is kiemelt figyelemmel fogjuk kísérni.

Bödecs képviselő úr számára röviden annyit szeretnék mondani, hogy mik a céldátumok. Minden egyes blokknak saját engedélyezési ideje van. Amikor lejár a 30 év, attól számított 20 évre kapja meg az üzemeltetési engedélyt. Tehát külön-külön. Annyit azért hozzá szeretnék tenni, hogy ez az üzemidő-hosszabbítási engedély nem jelenti azt, hogy 20 évre engedélye van a blokknak. Természetesen mint minden üzemelő blokknak, ennek is át kell esni 10 évenként az időszakos biztonsági felülvizsgálaton. Az adott 1-es blokk esetén ez 2018-ban lesz esedékes, 2017-18-ban. Tehát maga az időszakos biztonsági felülvizsgálat garantálja, hogy ez alatt a 20 éves időtartam alatt sem a mostani állapotában fog működni a blokk, hanem az eddigi technikának megfelelően az időszakos biztonsági felülvizsgálatok során egyrészt megvizsgáljuk a biztonságát, másrészt megvizsgáljuk a közben fölmerült biztonság növelési lehetőségeket, illetve igényeket.

A hűtővízellátással kapcsolatban: tehát a párhuzamosan működő két kiépítés hűtővízellátásával kapcsolatban azt a tájékoztatást szeretném adni, hogy ez nem teljesen a mi biztonsági megítélésünkhöz tartozik. Ez az üzemeltető dolga, hogy az engedélykérelmében győzze meg egyrészt a környezetvédelmi hatóságot, hogy a befogadó, esetünkben a Duna hőterhelésére vonatkozó kritériumok az együttes üzem alatt is teljesülnek. Esetünkben pedig a telepítés során, illetve a létesítési engedélyezés során kell meggyőzni majd minket arról, hogy a biztonsági rendszerek vízellátása a legextrémebb körülmények között is az együttes üzem során is biztosítható. Még egyszer mondom, erre ma nem tudunk választ adni, mert ezt az engedélyesnek kell megvizsgálni, ezt a problémát, és az illetékes hatóságok számára az engedélyezés során kell dokumentálni a megoldást, illetve annak helyességét.

Jávor Benedek elnök úr kérdésére, azt hiszem, a tartállyal kapcsolatos kérdését az előzőekben megválaszoltam. Az eljárással kapcsolatos kérdése: a blokk esetében december 31-én jár le, addig van üzemeltetési engedélye. A mai hatályos jogszabályok szerint, ismereteink szerint az Országos Atomenergia Hivatal határozata az engedélyről, az üzembehelyezési engedélyről a kiadása napján hatályos és jogerős. Azért jogerős mint államigazgatási határozat, mert egyfokozatú eljárásban születik, és az a speciális helyzet van, hogy esetünkben nincsen másodfokú hatóság.

Van egy kötelezettségünk, amit már jeleztem, hogy 14 napra ki kell függeszteni a határozatot, illetve az ügyfélkört értesíteni kell, és ez után nyílik meg a jogorvoslati lehetőség ügyfeleink számára, de csak bírósági eljárás keretében.

Én azt hiszem, hogy Fejér Andor képviselő úr számára is a konténmenttel, illetve a tartállyal kapcsolatban megadtam a választ, ha elmulasztottam valamit, akkor elnézést kérek.

Köszönöm szépen, befejeztem.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nagy Sándor vezérigazgató úrhoz érkezett még kérdés, megadom önnek a szót.

NAGY SÁNDOR (MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt.): Köszönöm szépen, elnök úr. Akkor én is megpróbálnék válaszolni a kérdésekre.

Perger úr fölvetette, hogy a kommunikációra mennyit költöttünk. Csak az a tortadiagram nem volt teljesen korrekt, ugyanis műszaki feladatok közé kell az engedélyezéssel és a tenderkiírással kapcsolatos feladatokat is sorolni. Így ez egy egészen más képet nyújt. Egyébként miután Szabó alelnök úr kiemelte, hogy nagyon széles körű társadalmi elfogadottság mellett lehet csak atomerőművet építeni, tehát nem véletlen, hogy a tájékoztatásra, a közvélemény tájékoztatására ilyen nagy hangsúlyt helyezünk.

A másik kérdés az volt, hogy felmértük a lehetséges beszállítókat, és ezt a feladatot a napokban, illetve nem is olyan régen megismételtük. Ennek nagyon egyszerű az oka, hiszen az elmúlt másfél év alatt a vállalkozások átrendeződtek. Vannak vállalkozások, amelyek már

nem működnek, vannak vállalkozások, amelyek megerősödtek annyira, hogy beszállítóként figyelembe lehet őket venni. És miután ezt a listát, a végérvényesen elfogadott listát szeretnék átadni a beszállítóknak a tender kidolgozásához, nagyon lényeges, hogy az a legpontosabb adatokat tartalmazza.

Elhangzott az, hogy mekkora forrásigénye van egy atomerőművi beruházásnak, a Greenpeace részéről hangzott el, és a finanszírozási kérdéseket tette fel. Erre ugyanazt tudom válaszolni, amit államtitkár úr, hogy most azt megmondani, hogy milyen forrásigénye lesz, milyen finanszírozási lehetőségeket fognak a szállítók számunkra biztosítani, és vajon mennyi lesz az atomerőművi blokkoknak a forrásigénye, ára, azt most megmondani nem lehet. Majd akkor, hogy ha beérkeztek az ajánlatok.

Egy picit összefügg azzal a kérdéssel, hogy mekkora teljesítményre van szükségünk. Elnök úr nagyon pontosan felismerte, hogy itt a blokkok eltérő teljesítményűek. Hogyha azt találnánk odaírni, hogy 1200 megawatt, akkor kizárnánk a többit. Ha azt íránk, hogy 1600, akkor a többit. Tehát tudatos az, hogy egy ilyen széles intervallumot adtunk meg, amiben minden szállító belefér, mert egyébként nagyon leszűkítenénk a versenyt.

A BOT-tal kapcsolatban nem teljesen úgy van, ahogy elnök úr feltételezi, hogy a terhet, a pénzügyi terhet eltoljuk 10 évvel, hiszen ma egy olyan esetben fölvenni hitelt, amikor még építés előtt állunk, akkor annak minden kockázata megvan, az teljesen más finanszírozási konstrukciót és tőkeköltséget eredményezne, mint amikor egy refinanszírozás van. Elkészült, működőképes, üzembe van helyezve, a finanszírozó látja, hogy ezek a kockázatok már nem kockázatok, és termel. Tehát egy ilyen esetben, és ez az MVM esetében általánosan elfogadott gyakorlat, hogy egy beruházás megvalósítása után refinanszírozza, lényegesen kedvezőbb kondíciókkal.

Arra is szeretnék válaszolni, hogy mi lenne a helyzet akkor, amikor ilyen mértékű az együttműködés, hogy 20-25 százalék megújuló és 60-70 százalék nukleáris. Hogy most mennyi a 60-70 százalék, erre nem mernék semmit mondani. Egyrészt azért, mert nem tudjuk, hogy akkor mekkora lesz a villamosenergia-fogyasztás. Vannak becslések, de például az üzemanyagcella, a villamos autók elterjedését ma megbecsülni nem lehet, ami nagyon jelentősen befolyásolja majd a villamosenergia-igényt. Nagyon lényeges dolog, amit szeretnék kiemelni, hogy a 3+ generációs reaktorok nem bázisüzeműre vannak méretezve, tehát szabályozhatók. Nem korlátlan mértékben természetesen, de napi 50 és 100 százalék közötti teljesítmény-intervallumban szabályozhatók. Erre mondjuk Franciaországot szeretném példaként felhozni, hiszen ott 70-80 százalékát a villamosenergia-igénynek az atomerőművek állítják elő, és ott is szabályozhatók a reaktorblokkok. Természetesen vitáznék azzal a megközelítéssel, amit a Greenpeace-es kolléga mondott. A tőlünk nyugatra eső országok nagyon környezettudatosak, Ausztria, Svájc építi sorban a szivattyús tározós erőműveit, és a magyar villamosenergia-rendszer számára a legmegfelelőbb, legoptimálisabb megoldás egy ilyen szivattyús tározós lenne. Igen, helyes, ha a megújulókat növeljük, a megújulók esetében is szükség van valamilyen szabályozó kapacításra.

Egy apró korrekciót szeretnék tenni. Én olyat nem mondtam, hogy a szállítónak ez lesz az első unióbeli szállítása. Itt ez egy félrehallás lehetett, én úgy mondtam, hogy azért olyan nagy a verseny, mert van egyéb uniós ország, és azon kívül mindenki más Unión kívüli, és ők természetesen azért küzdenek, hogy az Európai Unióban legyen egy projektjük. Ez így hangzott el, és ezt valószínű, valaki rosszul interpretálta vagy félreértette.

És elhangzott az adatigény és a részünkről történő változás, hozzáállásbeli változás. Mi is ragaszkodunk ahhoz, hogy transzparens legyen nemcsak a projekt működése, nemcsak a projektársaság működése, hanem az egész MVM működése. Viszont azt kell figyelembe venni, hogy az ártatlannak tűnő adatok megjelentetése óriási értéket jelent a versenytársak kezében. Tehát míg a piacon dolgozunk, az üzleti életben, bármiféle előzetes, akár csak becslés, akár csak azt megjelentetni, hogy egy bizonyos projektre milyen költségvetéssel

kalkulálunk, az egy egyértelmű jelzés a vállalkozók számára, hogy mi az a határ, amíg ők nyújtózkodhatnak.

Mi mindig azt az álláspontot képviseltük, hogy vannak adatok, amiket ma nem tudunk átadni, de hogyha annak az adatnak már nincs ilyen érzékenysége, akkor azt később természetesen nyilvánossá tudjuk tenni. Én azt gondolom, hogy többé-kevésbé a felém feltett kérdésekre válaszoltam. Ha kihagytam volna valamit, akkor elnézést kérek, akkor kérném még egyszer feltenni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, Baji úr, Hamvas úr, Dobi úr kíván-e hozzászólni, vagy adjuk meg a szót államtitkár úrnak zárásként? (*Hamvas István jelentkezik.*) Igen, Hamvas úr, parancsoljon.

HAMVAS ISTVÁN (Paksi Atomerőmű Zrt.): Mindössze két kérdés maradt, amire nekem illik válaszolni, egyik az üzemidő-hosszabbítással összefüggő fejlesztések, annak volumene és várható ára, illetve a nagy aktivitású radioaktív hulladékok üzemidő-hosszabbítás alatti tárolhatósága.

Ezekre a kérdésekre rövid választ tudok adni. Az erőmű működéséhez szükséges fejlesztéseket folyamatában tesszük. Ma olyan állapot nincs, ami miatt az üzemidő-hosszabbítási engedély megkapása esetén sürgősen sok nagyberuházást kell végrehajtani. Mindvégig folyamatosan arra ügyelünk, hogy minden berendezésünk funkcióját maradéktalanul ellássa. Ez azt jelenti, hogy eddig is hajtottunk végre, meg a jövőben is fogunk végrehajtani ilyen beruházásokat.

Az eddig végrehajtott beruházások közül csak egyet hadd emeljek ki, a környezetvédelmi sugárzásvédelmi ellenőrző rendszert. De hasonlóan ebbe a példába tartozik bele a reaktorvédelmi konstrukció is. Az, hogy ezek összességében mennyibe kerülnek, együtt nem tudom megmondani, mert a jövőben végrehajtandók, egy közbeszerzési pályázaton kiválasztott szállítóval mennyiért fognak megvalósulni, ezt most előre nem tudom. Számszerűen azt meg tudom mondani, hogy mennyit fordítottunk eddig erre, 35 milliárd a keretünk, ebből még csak 16 milliárd forintot költöttünk el, de ezt állítjuk szembe azzal, hogy évente 180 milliárdos árbevétellel, és több tízmilliárdos eredménnyel zárjuk általában az évet.

Radioaktív hulladéokra koncentrálva: a paksi atomerőműben eddig keletkezett és várhatóan a tendenciát tekintve keletkező nagy aktivitású radioaktív hulladékok tárolása bent az épületben, erre kialakított tervszerű helyiségben van lehetőség. Nincs arra szükség, hogy pusztán az üzemidő-hosszabbítás miatt ez a kérdés külön napirendre kerüljön, és külön megoldást kapjon.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, és akkor államtitkár úrnak megadom a szót befejezésül. Parancsoljon.

KOVÁCS PÁL államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

Még egy-két kérdésre én is reagálnék, amire még nem hangzott el válasz. Én úgy gondolom, hogy Perger András képviselő úr, amikor az öregedéssel kapcsolatban kiemelte, hogy nincs elég tapasztalat, nem áll rendelkezésre, én úgy gondolom, hogy mind a destruktív, mind a nem destruktív roncsolásos, roncsolásmentes vizsgálatok 120 éves tapasztalatai kellő megalapozást adnak arra, hogy felelősen tudjunk dönteni egy élettartam-hosszabbításról vagy sem, tehát ezt kár lenne kétségbe vonni.

Szeretném szintén Perger úrnak a kijelentésére, hogy a status quo felborult. Egyáltalán nem borult fel semmilyen status quo az öregedéskezelés és az élettartam-hosszabbítás

ügyében. Az atomerőmű az engedélyes, az Országos Atomenergia Hivatal az engedélyező hatóság, a jogszabályi háttér alakításáért pedig a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a kormány a felelős. Tehát semmiféle ilyen status quo-felborulásokról én nem tudok.

Több kérdést is kaptam Bödecs Barna úrtól, és elnök úrtól is kaptam azt a kérdést, amire mindenképpen reagálnom kell, miszerint hogy fog alakulni ez az 50-60 százalékos nukleáris részarány. Hát azt mondanám első reakcióra, hogy akkor Magyarország már 2030-ra teljesítené azt a célt, amit az Európai Unió kitűzött magának 2050-re. De komolyra fordítva a szót, én úgy gondolom, hogy a piac fejlesztése és a regionális infrastruktúrák fejlesztése ezeken a kérdéseken rendkívül sokat fog változtatni, és ezekben a kérdésekben rendkívül sokat fog segíteni a piaci szereplőknek.

Úgy gondolom, hogy az európai infrastruktúrák kialakításával, és azokkal a főutakkal vagy energia-autópályák kialakításával, amelyek most az európai infrastruktúrafejlesztés elsődleges prioritásait kapják, és úgy gondolom, hogy ebben a V4-es tagországok és a velünk szomszédos hálózati rendszerek alakítása nagyon komoly prioritást kap, és komoly szerepet fog kapni. Lehetővé fognak tenni egyrészt egy nagyobb hatásterületet a Magyarország területén működő vállalkozások részére, másrészt pedig úgy gondolom, hogy olyan megoldásokat, regionális megoldásokat és újabb technológiai megoldásokat fognak eredményezni, ami mind a szabályozó kapacitások területén, mindpedig az értékesítés területén ma még előre nem látható kedvezőbb helyzetet fognak hozni.

Én úgy gondolom, hogy ebben az Európai Unió és az Európai Bizottság már maga is felismerte az ebben rejlő lehetőségeket, és pontosan ebbe az irányba tereli ma például az atomenergiát működtető, üzemeltető országokat is, hiszen hasonló autópályákat, energetikai autópályákat kíván, idézőjelben mondom az autópályát, kialakítani az Európai Unió keleti és nyugati területein is. Sőt, ezeket az autópályákat még ki akarja terjeszteni a velünk szomszédos kontinensre is, például az észak-afrikai régióra is, amiben úgy gondolom, hogy még további érdekes változások várhatók.

A kormány még ezzel kapcsolatban magával a blokkmérettel kapcsolatban döntést nem hozott, tehát azt mondom, hogy korai lenne még ebbe a találgatásokba bocsátkozni. Úgy gondolom, hogy a rendszerszabályozási tartalékokkal kapcsolatban már jelenleg is olyan biztató fejlesztések vannak a világpiacon, amelyek alkalmazása az európai piacra is vélhetően arra az időszakra már be fog jönni.

Én Fejér Andor képviselő úrnak köszönöm az összefoglalóját. Gyakorlatilag ez lehetne a legjobb zárszó talán arra, hogy amikor a kormány az országgyűlés iránymutatása alapján döntést hozott erről az előkészítő munkáról. Döntést hozott arról, hogy támogatja az élettartam-hosszabbítást, és kiemelt stratégiai jelentőségűnek nyilvánította mind az élettartam-hosszabbításnak, mindpedig a bővítésnek az ügyét, akkor azt hiszem, tette ezt annak alapján, amit képviselő úr itt kiválóan összefoglalt, hogy az atomenergia a magyar energetikai portfólió biztonságos, megbízható, gazdaságos és környezetkímélő eleme.

Szeretném ezzel lezárni a felszólalásomat, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm államtitkár úrnak a válaszokat. Hogyha más észrevétel, kérdés nincsen, akkor ezzel a mai ülésünket lezárom. Azt gondolom, hogy egy nagyon fontos és izgalmas, és elég hosszú ülésen vagyunk túl. Szeretném megköszönni valamennyi vendégünknek, a fejlesztési minisztérium, az atomenergia hivatal, az MVM Zrt., a Paksi Atomerőmű Zrt., a Vidékfejlesztési Minisztérium részéről is, hogy kitartottak önök végig, és a kérdésekre választ adtak. Ugyanígy megköszönöm képviselőtársaimnak a jelenlétet, és minden kedves vendégünknek a figyelmet.

Egyebek

És Egyebek keretében tájékoztatom a bizottságot, hogy a következő ülésünkre előreláthatólag december 3-án, hétfőn kerül sor, az agrárgazdasági jelentés lesz napirendünkön, illetve a fenntartható fejlődés keretstratégiáról szóló határozati javaslat tárgysorozatba-vételéről fogunk dönteni. Az általános vitáját eltoljuk tekintettel arra, hogy házelnök úr tájékoztatása szerint a plenáris ülés csak a tavaszi ülésszak során fogja napirendre tűzni a fenntartható fejlődés stratégiát. Ezért az átfogó vitáját mi is majd csak februárban fogjuk lefolytatni, viszont kötelezettségünk van, hogy 30 napon belül a tárgysorozatba-vételről a bizottság határozzon. Tehát ezt a technikai döntést fogjuk a hétfői ülésen meghozni, illetve hát addig bármi, ami addig beterjesztésre kerül, ebben én előre látni már nem is merek.

Igen, más kérdés egyelőre nincsen, úgyhogy én megköszönöm mindenkinek a jelenlétet, további jó munkát kívánok.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 45 perc)

Dr. Nagy Andor
a bizottság alelnöke

Jávor Benedek
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Dancsecs Dóra